

50

edasideed

Euroopa
suurimad
edusammud

Euroopa
Liit

ÜHESKOOS

AASTAST 1957

Käesoleva brošüüri ning muud lühi- ja selgitavat teavet Euroopa Liidu kohta leiate veebilehelt ec.europa.eu/publications

Euroopa Komisjon
Teabevahetuse peadirektooraat
B-1049 Brüssel

Käsikiri valmis 2007. aasta veebruaris

Luxembourg: Euroopa Ühenduste Ametlike Väljaannete Talitus, 2007

ISBN 978-92-79-04884-5

© Euroopa ühendused, 2007
Paljundamine on lubatud, kui viidatakse allikale.

Printed in Belgium

TRÜKITUD VALGELE KLOORIVABALE PAPERILE

50 edasiteed

Euroopa suurimad edusammud

Sisukord

Töötajate liikumine tänapäeva Euroopas	1	Võrdsed õigused emmele ja issile	26
Kui olete hädas, helistage numbril 112!	2	Kõiki osapooli rahuldav laienemine	27
Üleilmne solidaarsus – abi Euroopast	3	Euroopa pangandus	28
Põhiõiguste harta	4	Tehnoloogiad, mis muudavad elu paremaks	29
Ohutu suplemine ELis	5	Piiriülene koostöö	30
Euroopa on ühinenud terviseohtude vastu	6	Odavamad lennud kõigile	31
Kindlad hääled demokraatia poolt	7	Muutuste katalüsaator	32
Ilma julmuset	8	Lemmikloomade projekt	33
Nende lennureisijate abistamine, kelle reis on katkenud	9	Valiku võimaldamine: lennufirmade must nimekiri	34
Meeldeajutamist vääriv kuupäev. 9. mai on Euroopa päev	10	Mitte tühipaljas silt, vaid keskkonnasäästlikkuse deklaratsioon	35
Euroopa identiteet Internetis	11	Euroopa tarbijate ohutus	36
Euroopa vastus loodusliku mitmekesisuse hävimisele	12	REACH hoiab ohtlikud ained käeulatusest eemal	37
Õhk on puhas	13	Kutseoskuse tunnustamine	38
Piirideta Euroopa	14	Euroopa politseikoostöö	39
Teie mobiiltelefon on maailmavallutaja	15	Euroopa piirkondade toetamine	40
Külluses ohutut ja tervislikku toitu. Hoolitsus maapiirkondade eest	16	Ka Euroopa filmid võivad Oscareid ja Kuldsid Palmioksi	41
Euroopa vabatahtlik teenistus	17	Helge energiatulevik	42
Kas te olete oma kutsumuse juba leidnud?	18	Jäätmed minema!	43
Patenteeritud protsess	19	Sidemete hoidmine Euroopas	44
Kaart tervena reisimiseks	20	Tarbijatele rohkem valikuvõimalusi	45
Konsulaarkaitse kõigile ELi kodanikele	21	Stabiilsuse ja majanduskasvu liit	46
Läbipaistvam Euroopa	22	Eurodega on lihtsam reisida	47
Kas te soovite välismaale tööle minna?	23	Kvaliteettelevisioon ELis	48
Palju õnne 20. sünnipäeva puhul, ERASMUS!	24	Taastuvate energiaallikate kasutuselevõtmine	49
Heitmekogustega kauplemine	25	Jõud alatiseks	50

50 edasiteed

Euroopa suurimad edusammud

Kindlasti olete kuulnud, et 2007. aastal on Rooma lepingu allakirjutamise 50. aastapäev. Selle tähistamiseks ja Euroopa Liidu olulisuse rõhutamiseks kõigile ongi Euroopa Komisjon avaldanud käesoleva brošüüri – „50 edasiteed. Euroopa suurimad edusammud“.

Eesmärgiks on näidata ligitõmbavas ja tujuküllases vormis, kuidas inimesed Euroopas ja kaugemal on Euroopa Liidu tegevusest kasu saanud ning saavad edaspidigi.

Euroopa Liit (EL) on üheskoos rahu ja külluse heaks töötamisele pühendunud 27 riigist ning 490 miljonist elanikust koosnev Euroopa riikide perekond. 1957. aastal sõlmitud Rooma leping on üks ELi asutamisdokumente. Käesolev brošüür pakub lepingu 50. aastapäeva puhul 50 lugu ELi saavutustest.

Kõik lood on kirjutatud ilmekas ja sõbralikus stiilis, mingeid eelteadmisi vastavas valdkonnas ei eeldata. Igas loos on vähemalt üks veebilink juhuks, kui soovite edaspidi Internetist teema kohta põhjalikumalt uurida. Mõnes on koguni link vastavat teemat kajastavale lühikesele videole.

Brošüüri lehitsedes võib teid üllatada edulugude lai amplituuda. Ärgem unustagem, et see on ainult väike valim. Võite näiteks teada saada, kuidas miljonid noored õpivad nüüd välismaal, kuidas domeeninimi .eu kujundab Internetis uut Euroopa identiteeti või mida on Euroopa teinud lennureiside hinna kärpimiseks. Valimikus on lugusid sellest, kuidas Euroopa politsei tabab rohkem kurjategijaid tänu paremale politseikoostööle, kuidas meie autod on muutunud keskkonnasõbralikumaks, ja isegi sellest, miks nüüd on koerte ja kassidega lihtsam reisida. Galeriis on külj külje kõrval uusimad edusammud ja hästi vastu pidanud poole sajandi vanused edulood. Suuremat tähelepanu pööratakse Euroopa mõödanimikusaavutustele, unustamata heita pilku ka järgmisele 50 aastale.

Brošüüri „50 edasiteed“ sõsarväljaandeks on samanimeline veebisait, kus saab teha täieliku ringkäigu virtuaalgaleriis ja mille leiab aadressilt: <http://europa.eu/success50>.

Töötajate liikumine tänapäeva Euroopas

Kas teadsite, et ELi riigi kodanikustaatus annab teile õiguse elada ja töötada ükskõik millises teises ELi riigis selle riigi kodanikega samadel alustel ja tingimustel? Ehkki enam kui 53% teie seast peab nimetatud õigust ELi juures üheks tähtsamaks asjaks, kasutab seda tegelikult vaid umbes 1,5%, kusjuures see arv pole 30 aasta jooksul kuigivõrd muutunud.

Välisriigis töötamine on üldjuhul suurepärase kogemus. See annab võimaluse õppida uut keelt, tutvuda võõra kultuuriga ja omandada uusi oskusi. Nüüdseks on see juba aastaid aidanud lihtsustada välismaale tööleasumist ja murda mõningaid tõkkeid – nii käegakatsutavaid kui ka psühholoogilisi, mis ei lase inimestel „võõrasse” riiki elama ja tööle siirduda.

Aasta 2006, Euroopa töötajate liikuvuse aasta, heitis valgust vajadusele töötajate suurema liikumise järele ja toetas algatusi, mis olid suunatud eurooplaste tööalase ringliikumise soodustamisele. Ühtlasi sillutas see teed laiahaardelisemale Euroopa töötajate liikuvuspoliitikale, mis peaks vastu võetama 2007. aastal ja mille eesmärk on panna Euroopas alus tõelisele „liikuvuse kultuurile”.

Juba praegu toetavad töötajate vaba liikumist Euroopas EURESi võrgustik ja tööotsinguportaal, sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimistegevus ja sotsiaalkindlustusteabe üleeuroopaline veebisüsteem (EULisses). Tänu sellele saate Euroopas ringi liikudes oma sotsiaalkindlustusõigustega kursis olla. Ka diplomite ja kutsequalifikatsioonide vastastikune tunnustamine Bologna protsessi raames on paljudele teed sillutanud.

Teenäitamine

Muidugi on teatavad sektorid, näiteks turism ja põllumajandus teistest „liikuvamad”. Valdkond, mis töötajate liikuvuse osas teed näitab, on aga teadus ja uuringud – suuresti tänu Euroopa Liidule. Alates 1984. aastast on toetatud Euroopa kavade, nagu Marie Curie’ stipendiumide ja teadustöötajate koolitusvõrgustike abil teadlasi, kes soovivad välismaal töötades uusi kogemusi omandada.

© stock.xchng

Pillid kotti ja võõrsile

Lisateave:

Lingid:

- 2006 – Euroopa töötajate liikuvuse aasta
http://ec.europa.eu/employment_social/workersmobility_2006/index.cfm?id_page=160
- EULisses
http://ec.europa.eu/employment_social/social_security_schemes/eulisses/jetspeed
- EURES
<http://europa.eu.int/eures/home.jsp?lang=et>
- Marie Curie’ nimelised meetmed
http://ec.europa.eu/research/fp6/mariecurie-actions/researchers/objectives_en.html

Kui olete hädas, helistage numbril 112!

Kujutage ette, et veedate puhkust mõnes teises ELi riigis ja satute õnnetuse pealtnägijaks. Teie olete ainuke läheduses viibija ning peate helistama kiirabisse või politseisse. Mida teil teha tuleks? Loomulikult helistada numbril 112.

Number 112 on ühtne Euroopa hädaabinumber. Hädaabiteenistuste appikutumiseks võite numbril 112 helistada tasuta igas ELi liikmesriigis ja mitmes ELi-välises riigis – näiteks Islandil, Liechtensteinis ja Norras. Asukohast olenemata tuleb meeles pidada vaid üks hädaabinumber – 112.

Mõnes riigis on 112 nüüdseks ainuke hädaabinumber. Teistes riikides on see endiselt käibel riigisiseste hädaabinumbritega paralleelselt. Mõlemal juhul saate numbrile 112 helistades ühenduse vajaliku hädaabiteenistusega.

Abi on käeulatuses

Seoses Euroopa kodanike üha sagedasemate äri- ja puhkusereisidega välisriikidesse on üle liidu vaja ühtset Euroopa hädaabinumbrit. Seepärast võeti 1991. aastal kasutusele number 112. Pärast seda on ELi riigid rajanud infrastruktuuri 112 toimimiseks ning nüüd on neil kohustus tagada võimalus helistada numbrile 112 nii tava- kui ka mobiiltelefonilt.

Töö süsteemi täiustamiseks on endiselt käimas. Eelkõige püütakse tagada, et kõigi ELi riikide hädaabiteenistused suudaksid kindlaks teha helistaja täpse asukoha. Eriti tähtis on see abi võimalikult kiire kohalejõudmise tagamiseks. Samuti peavad liikmesriigid tagama selle, et hädaabiteenistused oleksid võimelised vastama kõneledele võorkeeltes, ning teavitama kodanikke numbri 112 olemasolust.

© stock.admg

112 on üks number iga hädaolukorra puhuks

Lisateave:

Lingid:

- Euroopa Komisjon – infoühiskond – ühtne Euroopa hädaabinumber 112
http://ec.europa.eu/information_society/policy/ecomms/implementation_enforcement/112/index_en.htm
- Euroopa Komisjon – kodanikukaitse
http://ec.europa.eu/environment/civil/prote/112/112_en.htm

Üleilmne solidaarsus – abi Euroopast

Euroopa Komisjon annab hädaabi miljonitele maailma vaeseimatele inimestele. Sealjuures ei piirdu abi sellega, vaid aitame riikidel ka areneda. Piisab, kui heita pilk meie saavutustele sõjast lõhestatud Afganistanis.

Euroopa Liit on üks maailma suurimaid arengu- ja humanitaarabi rahastajaid. Euroopa Komisjon on hoolitsenud selle eest, et vahendeid kulutataks tulemuslikult ja et abi jõuaks sinna, kus seda kõige rohkem vajatakse. Näiteks võib tuua Afganistani. Humanitaarabi oleme jaganud alates 1992. aastast ning pärast Talibani langemist 2001. aastal alustasime ka arenguabi andmist.

Esmaabi

Alates 2001. aastast on Afganistan saanud humanitaarabina üle 260 miljoni euro. See kulus riigile hädasti ära – 23 aastat möllanud kodusõda neelas miljeoneid. Komisjon jagab naaberriikidest, näiteks Iraanist ja Pakistanist tagasipöörduvatele inimestele elementaarset humanitaarabi korras toitu ja vett ning pakub peavarju ja kaitset.

Justkui poleks afgaani rahval veel küllalt probleeme, ohustavad nende riiki kõikvõimalikud looduskatastroofid, nagu üleujutused, maavärinad, maalihked ja põuad. Nendest probleemidest ülesaamiseks on ohvritele jagatud miljeoneid. 2006. aasta oktoobris eraldas Euroopa Komisjon hädaabina 2,5 miljonit eurot viimase põua tõttu kannatada saanud inimeste abistamiseks. Erilist tähelepanu pöörati puuetega inimestele ja nende kodus abistamisele.

Rekonstrueerimine, seejärel arendamine

2002. aastal lubas EL Afganistanile viie aasta jooksul rekonstrueerimisabina eraldada miljard eurot. Selle toetuse tulemusteks on muu hulgas uued ravikliinikud, teede parandamine, kordaläinud valimised 2004. ja 2005. aastal, tõhusam korrakaitse ning tolli- ja piirikontroll. Seejuures jätkub Euroopa toetus ka edaspidi, kusjuures rõhku pannakse tervishoiule, haldusreformile ja maaelu arengule.

Mõistagi ei oleks me sellega üksi toime tulnud. Aastate jooksul on meile Afganistani varustamisel elutähtsate teenustega abiks olnud terve rida partnerorganisatsioone, sealhulgas Ühinenud Rahvaste Organisatsioon, rahvusvahelised vabaihendused, Punane Rist ja Punane Poolkuu.

© ECHO

Euroopa humanitaarabi on käegakatsutav

Lisateave:

Lingid:

- Euroopa Komisjon, humanitaarabi (ECHO)
<http://ec.europa.eu/echo>
- EuropeAid – Programmid ja projektid – Aasia
http://ec.europa.eu/europeaid/projects/asia/afghanistan_en.htm
- Euroopa Liit maailmas
http://ec.europa.eu/world/index_en.htm

Põhiõiguste harta

Euroopa põhiõiguste harta on üks tähtsamaid Euroopa dokumente, mis kunagi avaldatud – ometi on enamik sellest korduvalt ka varem kirja pandud. Miks see siis olemas on ja mis teeb sellest Euroopa ühe tähtsaima eduloo?

Euroopa põhiõiguste hartasse on koondatud kõik mujal Euroopas leiduvad Euroopa kodanike õigusi käsitlevad dokumendid ja kõik Euroopa ametlike kohtute tehtud kohtuotsused.

Enne seda oli olukord umbes selline, et kõik oli kirja pandud paljudes erinevates dokumentides ja hoiul paljudes erinevates kohtades. Nüüd on kõik selge sõnaga ühes hartas kirjas nii, et igaüks teab, kust oma õiguste kohta teavet leida.

Peale selle sätestatakse hartas esimest korda majanduslikud ja sotsiaalsed põhiõigused. Näiteks on selles kirjas, et igal inimesel on õigus töötada ja ka streikida.

Kuus jaotist

Hartas on kuue suurema jaotise all kirjas kõik põhiõigused: väärikus, vabadused, võrdsus, solidaarsus, kodanike õigused ja õigusemõistmine. Tegemist on universaalsete õigustega, mis tähendab, et need peaksid olema igaühel, hoolimata näiteks rahvusest või elukohast.

Harta on läbinisti ajakohane, sisaldades selliseid õigusi nagu isikuandmete ja bioeetiliste standardite kaitse, ning selles püütakse käsitleda ka problemaatilisemaid kaasaegseid küsimusi, näiteks seoses uusima infotehnoloogiaga ja geneetika valdkonnas tehtud avastustega. Sama kehtib keskkonna ja tarbijakaitsega seotud õiguste kohta, mis on samuti selgesõnaliselt sätestatud.

Niisiis, ehkki harta ei laienda Euroopa Liidu volitusi ega anna Euroopa kodanikele mingeid uusi õigusi, teeb ta nende õigused paremini nähtavaks ning see omakorda annab eurooplastele Euroopa Liidu pakutavatest võimalustest osasaamiseks paremad eeldused kui kunagi varem.

© stock.xchng

Lähem ülevaade teie põhiõigustest

Lisateave:

Lingid:

- Õigus-, vabadus- ja turvalisusküsimuste peadirektoraat: põhiõiguste harta
http://ec.europa.eu/justice_home/unit/charte/en/charter-preamble.html

Ohutu suplemine ELis

Eurooplased vajavad kindlat teadmist, et meredes, järvedes ja jõgedes on tagatud vee kvaliteet. See on oluline nii puhkuse, tervise kui ka turismi seisukohast. Seega on hea teada, et alates 1970ndatest on üks Euroopa Liidu prioriteete olnud ka Euroopa suplusvee kvaliteedi säilitamine ja parandamine.

Euroopa merede ja siseveekogude randades on meie kõigi jaoks tähtis selle vee kvaliteet, milles me ujume ja hullame. Vees võib ju peituda palju kahjulikke baktereid ja saasteaineid, mis põhjustavad haigestumist ning kahjustavad ka keskkonda.

Vee ohutuse pärast ei muretska kaugeltki ainult turistid. Ka turismitööstusele on puhas ja ohutu vesi hädavajalik, et meelitada inimesi kuurortidesse ja kindlustada nende tagasipöördumine ka tulevastel aastatel.

Ohutud rannad vaid hiireklõpsu kaugusel

Seepärast on hea teada, et meie suplusvee kvaliteedi parandamine ja kontrollimine on Euroopa Liidus prioriteediks. Spetsiaalselt veebisaidilt võite leida andmed iga Euroopa Liidu riigi veekvaliteedi ajaloo kohta. Samuti võite avada veebiatlase ja kontrollida, kas konkreetse ranna vesi vastab rangetele kvaliteedistandarditele, mille raames jälgitakse suplejate tervist põhiliselt ohustavate bakterite, E. coli ja enterokokkide taset. Kindlasti annab see suurema kindlustunde, eriti kui arvestada, et tavaliselt ujuvad ja mängivad vees eelkõige lapsed.

Järelevalve jätkub

Suplusvee kvaliteedi seire ei ole ELis uus asi. 1976. aastal võttis Euroopa Liit vastu esimese õigusakti, mille otsene eesmärk oli parandada suplusvee kvaliteeti. 2002. ja 2006. aastal järgnesid sellele veel kaks õigusakti. Need direktiivid tagavad kõige edumeelsema teaduse kaasamise suplusvee kvaliteedi kontrollimiseks. Samuti saavad eurooplased tänu neile kiiresti teada, kui veekvaliteet langeb alla lubatud normide.

© stock.xchng

Puhas suplusvesi soodustab kohalikku arengut

Lisateave:

Lingid:

- Keskkonna peadirektoraat: suplusvee kvaliteet
http://ec.europa.eu/water/water-bathing/index_en.html
- ELi suplusvee atlas
<http://ec.europa.eu/water/cgi-bin/bw.pl>

Euroopa on ühinenud terviseohtude vastu

Euroopa Liidu ainulaadsus võimaldab ühendada jõud haiguste ja epideemiate vastu. ELi kompetents sellistes valdkondades, nagu näiteks toiduohutus, rahvatervis ja teadusuuringud aitab nii inimeste kui ka loomade tervisele suunatud ohtudega toime tulla.

Euroopa teadlastel ja tervishoiuspetsialistidel on suured kogemused rahvatervist ähvardavate ohtudega, nagu näiteks suu- ja sõrataud ning BSE (rohkem tuntud „hullulehma tõve“ nime all) tegelemisel. Suutelisus koondada ühe probleemi lahendamisel kogu asjaomane kompetents muudabki Euroopa haigustega võitlemisel nii mõjusaks ja edukaks. Üheks näiteks on see, kuidas Euroopa tegeleb linnugripi ohuga.

Humaanne ja tõhus

2005. aasta detsembris võeti vastu uued Euroopa seadused linnugripi leviku peatamiseks. Seejuures on oluline, et need sätted kehtivad kogu maailmajaos, võimaldades ühiselt reageerida, tagades kõigile eurooplastele sama kaitstuse taseme, olenemata elukohast. Seaduse järgi tuleb kõik nakatunud linnud humaanselt tappa ning loomaarstidele antakse õigus peatada inimeste ja kaupade liikumine piiratud aladele ja sealt välja iga nakkuskolde ümbruses. Euroopa Komisjon on samuti käskinud Euroopa riikidel suurendada linnugripi seiret ja olla valmis vajaduse korral kohe reageerima.

EL vastutab linnugripi kui inimeste tervist ähvardava ohu jälgimise eest. Euroopa Komisjon koordineerib varase hoiatus- ja reageerimissüsteemi tööd ning kõigi uute puhangute lahendamiseks on loodud veebiportaali HEDIS (Rahvatervisega seotud hädaolukordade ja haiguste teabesüsteem).

See meetmete valdkond on Euroopa elanikele tõeliselt kasulik, sest Euroopa Toidustandardite Amet jagab teavet haiguse mõjust toiduohutusele, konkreetset Euroopa teaduskomisjonid annavad nõu sellistes valdkondades, nagu näiteks tarbijaohutus, rahvatervis ja keskkonnamõjud ning linnu- ja pandeemilise gripi uuringuid rahastatakse.

© Euroopa Komisjon

Linnugripi tegelemine ELis

Lisateave:

Lingid:

- Lindude ja inimeste gripiepidemia – ELi-väline reageerimine
http://ec.europa.eu/world/avian_influenza/index.htm

Kindlad hääled demokraatia poolt

Enamik eurooplasi hääletab iga paari aasta järel. Euroopa vaatlejad aga külastavad sageli valimisjaoskondi sellistes maailmanurkades, kus demokraatia ei ole nii stabiilne, et hoolitseda valimiste demokraatliku läbiviimise eest.

Tänapäeva Euroopas võetakse demokraatiat nii endastmõistetavana, et paljudel eurooplastel ei tule vahel meeldegi oma demokraatlikke õigusi valimiskasti juures kasutada. Mõnes teises maailma piirkonnas sellist õnne ei ole. Kogu maailmas unistavad miljonid inimesed elust demokraatia tingimustes ning saanud võimaluse hääletada, seisavad nad valimisjaoskondade juures tundide kaupa järjekorras ja võtavad lähimasse linna jõudmiseks ette mitmepäevaseid jalgsirännakuid.

Demokratiseerimisprotsessile kaasa aitamiseks saadab Euroopa Liit igal aastal vaatlejaid mitmetele valimistele. Ainuüksi 2006. aastal oli liit vaatlejana kohal enam kui tosinal valimisel.

Terase pilguga

2006. aastal oli ELi valimisvaatluste missiooni sihtpunktiks Kongo Demokraatlik Vabariik. Kuu aega enne valimisi saabus umbes 30 meeskonda, kes jäid riiki 18 nädalaks, et valimise käigul silma peal hoida. Valimispäeval saabus veel 75 meeskonda valimisi jälgima.

Ehkki valimiste kordamineku taga on Kongo rahva ja poliitikute üha suurem demokraatlik küpsus, aitas Euroopa valvsus tösta kohalike inimeste silmis valimisprotsessi usaldusväärset ja usku selle seaduslikkusesse.

Demokraatia „ime“

Need olid enam kui nelja aastakümne jooksul esimesed mitmeparteilised valimised ning paljud kongolased hellitasid lootust, et tänu neile õnnestub sellesse Lääne-Euroopa-suurusesse vintsutatud ja sõdadest laastatud riiki lõpuks rahu ja stabiilsus tuua.

© 2002 EVO/Lehner

Valimisjaoskond (Sierra Leone)

Lisateave:

Lingid:

- Välissuhete peadirektoraat: ELi valimisabi ja vaatlemine
http://ec.europa.eu/comm/external_relations/human_rights/eu_election_ass_observ/index.htm

Ilmu ilma julmuset

Miljonid ELi elanikud kasutavad kosmeetika- ja hügieenitooteid, nagu näiteks seepi, hambapastat ja teisi tualett-tarbeid. Tänu Euroopas kehtivale kosmeetikatoodete loomadel katsetamise keelule on need tooted ohutud, ilma et neid oleks loomadel piinarikkalt katsetatud.

Euroopas algatud kosmeetikatoodete loomadel katsetamise keelustamine tähendab, et kosmeetika- ja isikliku hügieeni tooted ning muud tualett-tarbed aitavad inimestel hea välja näha, hästi lõhnata ja tunda end hästi süütutele loomadele valu ja kannatusi põhjustamata.

2004. aasta novembris keelustas Euroopa Liit valmis kosmeetikatoodete katsetamise loomadel täielikult ja see keelustamine teeb lõpu igasugustele poolleli olevatele loomkatsetele, mida paljude nimetatud toodete koostisosade ohutuses veendumiseks tehakse. Muidugi on selliste laiatarbekaupade ohutus inimese tervise seisukohalt ülioluline, seetõttu töötatakse välja uued loomkatseid asendavad meetodid.

Täiustada, vähendada, asendada

Paljud uurimisgrupid töötavad selle heaks, et parandada loomade heaolu ja vähendada loomkatseid kõigis sektorites, sealhulgas meditsiinis, keemiatööstuses, samuti kosmeetikatoodete valmistamisel. Euroopa tööstuse juhtorganid, teadusorganisatsioonid, vabaihendused ja Euroopa riigid teevad koostööd eesmärgiga täiustada (Refine), vähendada (Reduce) ja asendada (Replace) loomkatseid kõigil võimalikel juhtudel ning inimeste turvalisust ohtu seadmata. Seda tuntakse loomkatsete täiustamise, vähendamise ja asendamise (ingl 3R) põhimõttena.

On loodud loomkatsete alternatiivide Euroopa partnerlus. Partnerluse eesmärgiks on tagada, et mõned Euroopa parimad teadlased rakendaks loomkatsete asendamise, vähendamise ja täiustamise põhimõtet. Loodetakse, et uute kompuutermeetodite kasutamine ja protsesside arukam juhtimine muudab tuntavalt loomkatseid Euroopas.

Mitte kellelegi ei meeldi loomkatseid kui sellised, ent sageli on need ainuke võimalus tõestada ravimite ja muude eluliselt vajalike toodete ohutust. Eelpoolmainitud keelustamine näitab, et uuenduslikud alternatiivmeetodid on sama ohutud ja tõhusad. See on hea uudis loomadele ja samuti Euroopa äriühingutele.

© stock.xchng

Enam ei katsetata loomadel ...

Lisateave:

Lingid:

- Kosmeetikatooded ja loomkatseid
http://ec.europa.eu/enterprise/cosmetics/html/cosm_animal_test.htm
- Loomkatsete alternatiivsete lähenemisviiside Euroopa partnerlus
http://ec.europa.eu/enterprise/epaa/index_en.htm

Nende lennureisijate abistamine, kelle reis on katkenud

Lennukiga reisimine võib olla paljude inimeste jaoks stressitekitav, eriti kui nende reis pooleli jääb. Kuid tänu ELi reeglitele peavad lennufirmad nüüd reisikatkestuse korral reisijate eest hoolitsemise ja leidma alternatiivseid transpordivõimalusi ning kui lennufirma on süüdi, võib ka juhtuda, et neil tuleb kahjukannatanud reisijatele hüvitist maksta.

Suurema osa inimeste jaoks erineb lennureis tunduvalt nende igapäevarutiinist. Kui nende lend hilineb või ära jääb, jättes neid võib-olla võõrale maale, mille keelt nad ei räägi, ja kui alternatiivseid kojusõiduvõimalusi napib, vajavad nad abi ebamugavuste minimeerimiseks ja reisiplaanide muutmiseks, et reisi võimalikult vähe häiritult jätkata. Et tagada reisijatele vajalik abi, on Euroopa riigid kokku leppinud reisijate õigusi käsitlevate reeglid. Reegleid kohaldatakse kõigi lennufirmade, nii regulaarlende, tšarterreise, täisteenindusega kui ka odavlende korraldavate firmade ning kõigi ELi lennujaamadest väljuvate lendude, samuti ELis registreeritud lennufirmade korraldatavate ELi riikidesse saabuvate lendude suhtes.

Automaatselt antav abi

Reisijatele, kelle lend on rohkem kui paar tundi hilinenud, eelnevalt ette teatamata tühistatud või keda ei ole lennuki pardale lubatud, sest lennufirma on olemasolevatele kohtadele registreerinud liiga palju reisijaid, tuleb lennufirmal anda viivitamatut abi. Lennufirma on kohustatud leidma alternatiivseid reisivõimalusi, et reisija jõuaks sihtpunkti (või kui reisi jätkamine on mõttetu, reisi alguspunkti), juhul kui reisija otsustab mitte reisida ja tahab kogu reisiraha tagasi saada. Olenevalt viivituse pikkusest peab lennufirma pakkuma toitu ja jooke, sidepidamisvõimalusi ning kui viivitus kestab kogu öö, siis ka majutust.

Reisijatele tuleb pakkuda viivitamatut abi, olenemata viivituse põhjusest, olgu süüdlaseks lennufirma või mitte. Teatud asjaoludel, kui lennufirma on vastutav reisikatkestuse eest, eriti kui reisijat on keeldutud pardale lubamast, tuleb lennufirmal reisijale hüvitist maksta.

© stock.xchng

Tea oma õigusi juba enne lennureisi

Lisateave:

Lingid:

- Reisijate õigused Euroopa Liidus
http://ec.europa.eu/transport/air_portal/passenger_rights/information_en.htm

Meeldejätmist vääriv kuupäev. 9. mai on Euroopa päev

Mida 9. mai teie jaoks tähendab? See on Euroopa päev, olles sama palju Euroopa edu sümboliks kui Euroopa lipp, hümn või isegi euro. Euroopa päev on tähtpäev rahu, stabiilsuse ja kodanikuõiguste tähistamiseks.

Paljud inimesed ei tea Euroopa päeva päritolu. 9. mail 1950 pani Robert Schuman, keda peetakse Euroopa Liidu isaks, „palli veerema”, esitades Pariisis ajakirjandusele deklaratsiooni. Nimetatud deklaratsioon, koostatud Teise maailmasõja lõpu taustal, kutsus Prantsusmaad, Saksamaad ja teisi Euroopa riike üles ühinemisele ning oma söe- ja terasetootmise ühendamisele verisulis Euroopa organisatsiooni kaudu. See oli esimene samm ühenduse suunas, mida me tänapäeval tunneme Euroopa Liiduna.

Ühtekuuluvustunne ja kodanikuõigused

Põhjus, miks Schuman just söe- ja terasetootuse valis, oli lihtne: süsi ja teras olid sõjalise võimu aluseks. Kui neid saaks Euroopa riikide – mis alles paari aasta eest tahtsid üksteist kõigest hingest hävitada – rahumeelse struktuuri abil juhtida, võiks Euroopas saavutada suuremat stabiilsust ja rahu. 35 aasta pärast, 1985. aastal, otsustasid ELi juhid hakata korraldama Euroopa päeva, tähistades Euroopa ühtekuuluvustunnet ja kodanikuõigusi iga aasta 9. mail.

Võrratu päev

Euroopa päev on midagi enam kui lihtsalt suur hulk pidustusi. Näiteks 2004. aastal alguse saanud 9. mai algatuse eesmärgiks on tõsta Euroopa noorte hulgas teadlikkust välisabi ja arengukoostöö vallas, pühendades 9. mai väitlemisele kogu Euroopa koolides. 2006. aastal võttis 9. mai algatuse raames toetatud diskussioonidest osa ligikaudu 52 000 õpilast 33 Euroopa piirkonnas.

© Euroopa Komisjon

Robert Schuman (paremal) pani kogu üritusele aluse ...

Lisateave:

Lingid:

- Schumani deklaratsioon
http://ec.europa.eu/publications/booklets/eu_documentation/04/txt01_en.htm
- 9. mai on Euroopa sümbol
http://europa.eu/abc/symbols/9-may/euday_et.htm
- 9. mai algatus
http://ec.europa.eu/europeaid/9-may-initiative/about_initiative_en.htm

-10-

Euroopa identiteet Internetis

Alates 2006. aasta aprillist on rohkem kui 2,5 miljonit teie hulgast valinud oma Interneti-aadressi lõpuks .eu. Tänu domeeninime laiendile .eu on Euroopa nüüd veebis esindatud ja nähtav.

Mida teie Interneti-aadress teie kohta ütleb? Kas te olete .com või .org? Või hoopis .de, .es või .uk? Võite koguni olla .biz. Kuid kas te olete kunagi kuulnud .eu-st? See loodi kindla eesmärgiga – propageerida Euroopat Internetis. See on osutunud üledukaks!

Euroopa bränd – kodanikele ja ettevõtetele

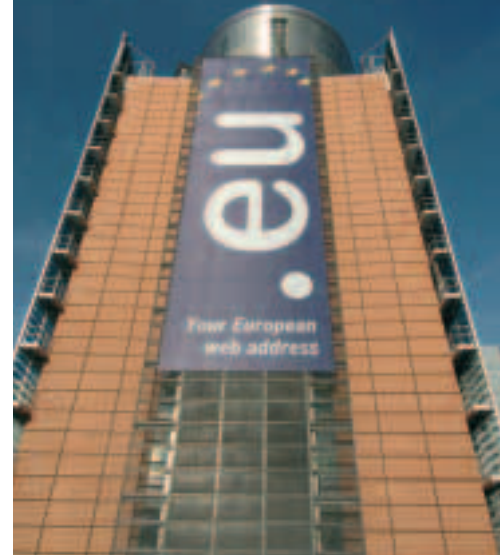
Domeeninimega .eu saate näidata, et olete eurooplane! Teil on võimalik registreerida oma isiklik, kooli, klubi või organisatsiooni veebisait. Teine suur eelis: teie kui tarbijate ja üksikisikute õigusi kaitsevad ka Euroopa seadused – eelkõige seoses eraelu puutumatuse ja isikuandmete kaitsega.

Ühtlasi annab see tõelise impulsu Euroopa ettevõtetele. .eu-lõpulisel domeeninimega saavad nad oma haaret laiendada ja turuosa kasvatada. Eriti kasulik on see Euroopa tasandil tegutsevatele organisatsioonidele, näiteks ELi ühtsel turul esindatud ettevõtetele. Kuni viimase ajani registreerisid niisugused ettevõtted oma Interneti-domeeni ühes riigis või avasid veebisaidi igas ELi riigis, kus nad tegutsesid – seega tuli luua mitu veebisaiti laienditega .uk, .es, .de ja nii edasi. Tänu .eu kasutuselevõtule on neil nüüd võimalus luua üks ja ainuke põhiline veebidomeen, mis näitab nende Euroopa päritolu. Ajal, mil üha rohkemaid veebiaadresse käsitletakse ja arendatakse nii tootemarkide kui ka logodena, on see tõeliselt kasulik.

Rohkem .eu-d kui kunagi varem

Uued .eu domeeninimed on soovi korral endiselt saadaval vastavate registripidajate juures. Registripidajate nimekirja leiata internetist. Aadressi loomine võtab natuke aega, kuid eeldusel, et asute Euroopa Liidus ja soovitud nimi on saadaval (seda saab jooksvalt kontrollida), maksate lihtsalt väikese tasu ning aadress on teie!

Kui tahate .eu kohta rohkem teada, on täpsemad andmed olemas .eu domeeninime haldamise ja registreerimise eest vastutaval organisatsioonil, Interneti Domeeninime Euroopa Registri (EURid), samuti Euroopa Komisjonil (vt alltoodud linke).

© Euroopa Komisjon

.eu domeeninime on saanud suur edu

Lisateave:

Lingid:

- Infoühiskonna infoleht .eu domeeninime kohta
http://ec.europa.eu/information_society/doc/factsheets/055-doteu-april06-et.pdf
- Õnne sünnipäevaks, .eu!
http://ec.europa.eu/information_society/policy/doteu/index_en.htm
- Veebileht EURid
<http://www.eurid.org/>

-11-

Euroopa vastus loodusliku mitmekesisuse hävimisele

Mõnede arvates on see liiga ambitsioonikas. Teised on öelnud, et taime- ja loomaliikide kaitsmine on ette nurjumisele määratud. Kuid nüüd, kus Natura 2000 võrgustik hõlmab kogu Euroopas üle 20 000 asupaiga ning tähtsad liigid pääsevad väljasuremisest üle noatera, räägivad tulemused järjest enam ise enda eest.

Üldlevinud müüt Natura 2000 kohta on see, et Natura 2000 alla kuuluvatel maadel on täielikult keelatud traditsioonilised tegevused nagu jahipidamine ja põllumajandus. See ei vasta tõele. Ka ei nõua võrgustik maa omandiõiguse loovutamist.

Kõik toimib jätkusuutliku arengu põhimõttel. Sellega tunnistatakse, et inimesed on looduspärandi lahutamatu osa. Ning kuna võrgustik hõlmab ELi territooriumist ligi viiendiku, on see ilmselgelt lahutamatu osa Euroopa maastikust.

See tähendab, et au olla Euroopa 50 edukama eduloo hulgas tuleks jagada kogu ELi kodanike ja huvirühmadega – maaomanike ja maa kasutajatega, selle valdkonna pärast muret tundvate kodanike, looduskaitseorganisatsioonide ja poliitikutega – sest üheskoos on saavutatud Euroopa bioloogilise mitmekesisuse paranemine.

Tõeline edu

Võrgustik koosneb loodusaladest (SAC), mis on määratud ühele või enamale ohustatud elupaigatüübile või liigile Euroopa Liidu elupaikade direktiivis loetletud ligi 200 ohustatud elupaigatüübist ja 800 liigist. See hõlmab ka linnustikudirektiivi raames ligikaudu 200 ohustatud linna ja märgala kaitseks loodud linnualasid (SPA).

Need alad aitavad säilitada ning vajaduse korral taastada ohustatud elupaiku ja liike nende looduslikus ulatuses, mis võib olla piirkondadevaheline või isegi piiriülene. Selles seisneb ka Natura 2000 kui üleeuroopalise süsteemi ilu.

Maailma Looduskaitseliidu andmetel on kogu maailmas 16 119 ohustatud liiki, sealhulgas kõigile tuntud jääkaru, haid ja Vahemere piirkonna lilleliigid. Kuid tõsi on ka see, et tänu Euroopa jõupingutustele nii õigusloome kui ka kaitse vallas on õnnestunud taastada selline liik nagu merikotkad.

© stock.xchng

Euroopa bioloogiline mitmekesisus paranemise teel

Lisateave:

Lingid:

- Keskkonna peadirektoraat. Bioloogiline mitmekesisus
<http://ec.europa.eu/environment/nature/home.htm>
- Maailma Looduskaitseliit
<http://www.iucn.org/>

-12-

Õhk on puhas

Kalasaakide monitooringust ja kergesti kahjustuva ranniku kaitsest kuni võitlemiseni kuritegevusega merel on Euroopa Liit suuremaid tegutsejaid alal, mis võib hõlmata tohtu valdkonna meresõiduohutusest merekeskkonna kaitсени.

Merelinnud, mereimetajad, mitmesugused kalaliigid ja rannik ise võivad seista merendusega seotud tegevustest tulenevate ohtude ees, sealhulgas õnnetusjuhtumijärgne reostus laevadelt, tahtlik kaadamine ja muu kriminaalne tegevus.

Juba praegu toetab EL koostööd meresõiduohutuse parandamiseks ja merekeskkonna kaitseks – need on tegevused, mida ükski riik ei suudaks üksi teha. Saaste vältimise ja kontrollimise (POP&C) projekt on vaid üks näide Euroopa Komisjoni toetatavatest kõrgtaseme uuringutest, mille eesmärgiks on aidata tankeriomaniel aru saada reostusriskidest ning astuda samme nende vältimiseks.

Ainult liidu kaudu

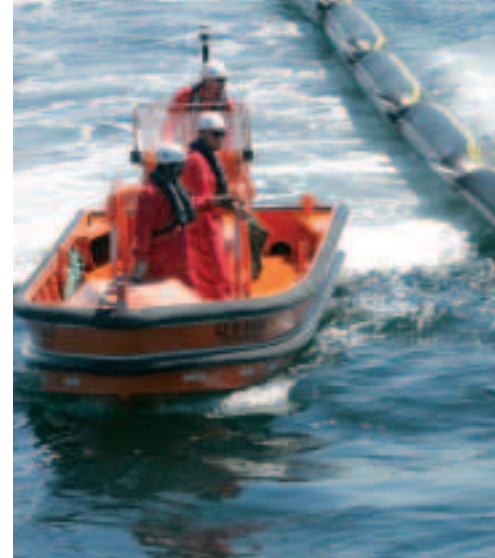
Selles valdkonnas tehakse palju. Pärast „Erika” ja „Prestige”iga toimunud õnnetusi on karmistatud Euroopa Liidu õigusakte, meetmeid ja kontrolli. Ühekordse põhja ja parrastega naftatankerite kasutamise keelamine ning lisandunud kontroll sadamates on näited ELis meresõiduohutuse parandamiseks tehtud jõupingutustest.

Meie meresid kasutatakse ka vähem silmatorkavaks kriminaalseks tegevuseks nagu ebaseaduslike siserändajate ja salakauba vedu ning terrorism. Võitluseks nendega on vaja usaldusväärset tõhusat liikluse korraldamist ja järelevalvet. Nii maal, õhus kui ka satelliitidel paiknevaid jälgimissüsteeme toetatakse ELi vahenditest.

Uus ja kõikehõlmav lähenemine

EL peab samuti konsultatsioone ulatuslikuma Euroopa merenduspoliitika teemal, kogudes arvamusi nii kommertsasutustelt kui ka valitsustelt, üksikisikutelt ja keskkonnakaitseriühmitustelt.

Mis on kaalul? Meri on üks meie tähtsamaid ressursse, mida tuleb kaitsta ja targalt kasutada. Euroopa Liit tunnustab oma territooriumi ranniku maa ja vee tähtsust ning koos tehakse tööd puhtama ja ohutuma merekeskkonna saavutamiseks.

© stock.xchng

Merekeskkonna tegelik kaitse

Lisateave:

Lingid:

- Euroopa Komisjon – Merendusasjad – konsultatsioonid merenduspoliitika valdkonnas
http://ec.europa.eu/maritimeaffairs/policy_en.html
- Euroopa Meresõiduohutuse Amet
<http://emsa.europa.eu/>

Piirideta Euroopa

Kui teil on õnn olla ELi kodanik, on teil õigus reisida, elada ja töötada ükskõik millises Euroopa riigis. Et liitu kuulub 27 liikmesriiki, on teil õppimiseks ja uute kultuuride tundmaõppimiseks palju võimalusi.

Euroopa Liidu rajajad unistasid sellest, et meie maailmajagu oleks kunagi koht, kus inimesed, kaubad, teenused ja raha saaks vabalt liikuda. Viiskümmend aastat hiljem on see unistus paljudes eluvaldkondades teoks saamas – kas või näiteks võimalusena, et ligi 500 miljonit ELi kodanikku saavad Euroopas vabalt ringi liikuda.

Rohkem kui puhkus

Euroopa Liidu riikides puhkusereisidel käimine ilma viisade ja muude bürokraatlike asjaõiedusteta on meile muidugi omaseks saanud. Kuid tegelikult on piiride lammutamisel palju suurem tähendus! Tuhanded eurooplased on vahetanud elukohariiki, et proovida piiritagust tööelu – jällegi ei ole enamikul juhtudel tarvis eriviisat, hoolimata välismaal viibimise pikkusest. Euroopa seadused annavad teise riiki töölesiirdujale üldjuhul õiguse kohalikega samaväärsele kohtlemisele.

Avatuse suurenemine

Piirideta Euroopa tekkimine on tulnud kasuks eriti noortele – mitmesuguste ELi programmide abil on umbes kaks miljonit tudengit välismaal õppinud. Inimeste üha suurenev liikumine riigist riiki ja reisimisel tekkiv vastastikune mõistmine tuleb Euroopa identiteeditunde kujunemisele vaid kasuks.

Mitu ELi riiki on bürokraatia vähendamisel veelgi kaugemale läinud. Schengeni leppe kohaselt on rühm ELi liikmesriike otsustanud täielikult loobuda ühisest piirikontrollist, mis tähendab miljonitele eurooplastele võimalust reisida ilma passita!

© stock.xchng

Lendamine piirideta Euroopas

Lisateave:

Lingid:

- Riigist lahkumisel ja riiki saabumisel tuleb täita teatavad formaalsused (Euroopa Liit)
<http://ec.europa.eu/youreurope/nav/et/citizens/travelling/before-departure/index.html>
- Schengeni ala (Euroopa Liit)
<http://ec.europa.eu/youreurope/nav/et/citizens/travelling/schengen-area/index.html>

-14-

Teie mobiiltelefon on maailmavallutaja

Miski vist heliseb? See on teie mobiiltelefon, võtke aga kõne vastu. GSM-standardil põhinevaid mobiiltelefone kasutab tänapäeval üle 2 miljardi inimese 217 riigis ja territooriumil. See standard töötati välja ELi rahastatud uuringute tulemusena ning selle levikule aitasid kaasa vastavad ELi õigusaktid ja standardiseerimispiüüded. Tänu sellele on GSM muutunud ülemaailmselt valitsevaks standardiks.

GSM-standardil põhinevaid mobiiltelefone kasutab umbes 82% maailma mobiilikasutajatest. 2005. aastal liitus selle standardi kasutajaskonnaga rohkem uusi kliente kui kõigi teiste maailma mobiilsidetechnoloogiate kasutajate arv kokku. GSM-standard võimaldab erinevaid võrke ja telefone kasutajatel üksteisega suhelda. See on Euroopa ettevõtete juhtimisel teinud Euroopast koduturu sadadele miljonitele inimestele. GSM on ühtlasi Euroopa tõeline superedu, sest konkurents tõukas tagant edasist arengut, viies riistvara- ja kõnehinnad sujuvalt alla.

Kätte jääb rohkem kui varem

Täna rajab Euroopa oma liidripositsiooni laiendamise mobiilside tulevikupõlvkondadele just sellele edule. GSMi-põhiste teenuste teist põlvkonda (2G) täiendab juba kolmas põlvkond (3G). 3G pakub uusi ja progressiivseid teenuseid, näiteks võimalust surfata Internetis, sooritada oste ja nende eest tasuda ning vaadata filme ja kuulata muusikat mobiiltelefonist.

Soodsamad hinnad mobiiltelefoni kasutamisel välisriigis

Ehkki mobiiltelefoni kasutamise kulud on tohutult langenud, on mobiiltelefoni kasutamine välismaal endiselt liiga kulukas. Praegu puudutavad need mobiilside rändlustasud enam kui 147 miljonit ELi kodanikku.

Komisjon on nende tasude langetamiseks aastaid tugevat tööd teinud ning õige pea on välismaal reisijatel võimalik lähedastele koju helistada kalli hinna pärast muresemata. Arvestades kogu seda raha, mis taskusse alles jääb, ei pruugi telefon sinna enam mahtudagi.

© stock.xchng

Ta võib rääkida kellega tahes miljardi inimese hulgast

Lisateave:

Lingid:

- Euroopa Komisjon, infoühiskond – mobiil- ja traadita side
http://ec.europa.eu/information_society/industry/comms/mobile/index_en.htm
- Euroopa Komisjon, infoühiskond – rahvusvahelised rändlustariifid
http://ec.europa.eu/information_society/activities/roaming/index_en.htm

-15-

Külluses ohutut ja tervislikku toitu. Hoolitsus maapiirkondade eest

Pärast Teist maailmasõda oli osa Euroopast tänu tõsisele toidufitsiidile näljas. Euroopa Liidu esisad lahendasid probleemi, doteerides ühise põllumajanduspoliitika (CAP) kaudu põhitoiduainete tootmist.

Sellest ajast on olukord Euroopas muutunud ja muutunud on ka ühine põllumajanduspoliitika, milles on oluline osa murel keskkonna pärast ja meie maakohtade kaitsmisel. Suurt rõhku pannakse jätkusuutlikule tootmisele, looduskeskkonna hoidmisele, loomade heaolule ja toiduohutusele.

Euroopa kodanikuna on raske kujutleda, et toiduvarud võiksid olla piiratud. Meie poodides on riigid loogas värske ja töödeldud kaupade tohutu valiku all. Aga alati pole see nii olnud: 1958. aastal töötati ühine põllumajanduspoliitika välja talupidajate toetamiseks, kes püüdsid nälgivat maailmajagu toita.

See poliitika tõi tohutu edu – kaasaegses Euroopas on toiduvarud tagatud. Tegelikult on ühine põllumajanduspoliitika toidukülluse peegeldamiseks läbi teinud reformi. Tänapäevane ühine põllumajanduspoliitika on suunatud kvaliteetsete toiduainete ja teiste põllumajandustoodete tootmisele, hoolides samal ajal keskkonnast ning kandes hoolt maapiirkondade arendamise eest. Ühise põllumajanduspoliitika raames on maapiirkondade arendamise algatused abiks mitte üksnes talupidajatele, vaid ka maakogukondadele tervikuna nende jätkusuutliku arengu ja kultuuripärandi säilitamise tähenduses.

Talust taldrikule

Käesoleval ajal keskendab Euroopa Liit oma jõupingutused kogu toiduahela muutmise võimalikult ohutuks, kasutades lähenemisviisi, mida kutsutakse talust taldrikule.

Tootjad, töötajad ja maaletoojad peavad tagama, et toiduainete ja nende koostisosade päritolu oleks võimalik toiduahelas tagasi minnes kindlaks teha. Nad peavad olema suutelised identifitseerima kõiki tarnijaid, sealhulgas ka välismaiseid.

Lõimitud lähenemine

On mõistetav, et ELil on lõimitud lähenemisviis toiduohutusse, mis võtab arvesse ka selliseid küsimusi nagu geneetiliselt muundatud organismid, loomade heaolu, pestitsiidid ning tervis ja toitumine.

Nüüdseks on loodud ka Euroopa Toiduohutusamet (EFSA), kelle tegevus muudab toiduohutusele antud teaduslikud hinnangud läbipaistvamaks.

© Euroopa Komisjon

Toiduküllus, millel nüüd on jätkusuutlikkuse hõngu

Lisateave:

Lingid:

- Toiduohutus – talust taldrikule
http://ec.europa.eu/food/index_en.htm
- Põllumajandus ja maaelu areng
http://ec.europa.eu/agriculture/index_en.htm

-16-

Euroopa vabatahtlik teenistus

Ella-sugused üliõpilased, kes soovivad silmaringi laiendada, uusi kultuure tundma õppida ja vajaduse korral abiks olla, tänavad selle võimaluse eest Euroopa vabatahtlikku teenistust (EVT).

Esimest korda kuulis Ella Euroopa vabatahtliku teenistuse olemasolust koolis. Idee ise on üsna lihtne. See on viis 18–25aastaste noorte julgustamiseks, et nad veedaksid 6–12 kuud välismaal.

Kuid nagu Ella varsti veendus, pole see mingil juhul puhkus. EVT projektid annavad hindamatu võimaluse aidata inimesi, kes tegutsevad eri valdkondades nagu keskkond, kunst ja kultuur ning isegi sport ja vaba aja veetmine (seega olge mureta – töö ja lõbu käivad käsikäes). Vabatahtlikud tegelevad nii laste, noorte kui ka eakatega.

Reeglid, eeskirjad ... ja lõbu

Loomulikult tuleb järgida mõningaid reegleid ja eeskirju isegi nii lõbusa ja rahulduspakkuva tegevuse puhul. Iga EVT projektiga peab olema seotud kolm partnerit. See tähendab, et kaasatud on vabatahtlik Ella, talle tööd pakkuv vastuvõtjaorganisatsioon ning teda lähetanud organisatsioon. Üks kaasatud riikidest peab asuma Euroopas. Lisaks sellele ei saa Ella vabatahtlikuna tehtud töö eest tasu. Kuid kõik tema reisi-, kindlustus-, majutus- ja toitlustuskulud makstakse kinni ning ta saab isegi taskuraha.

Üle 12 aasta vanused noored nagu Ella on aidanud vastuvõtvaid kogukondi juba enam kui kümme aastat. Aga sellisest suhtest võivad igal juhul kõik. Vabatahtlikud õpivad tundma teist riiki, omandavad uusi keeli ning näevad oma kodust Euroopat vastuvõtva kogukonna pilguga.

© stock.xchng

Vabatahtlike tegevus võib muuta inimeste elu

Lisateave:

Lingid:

- Mis on Euroopa vabatahtlik teenistus? KKK
http://ec.europa.eu/youth/program/guide/action2_en.html

-17-

Kas te olete oma kutsumuse juba leidnud?

Võib-olla olete kuulnud Leonardo da Vinci nime seoses filmiga sellenimisest koodist, kuid tema parimad tööd on seotud innovaatikaga. Tänapäeval kasutatakse tema nime Euroopa kutseõppeprogrammi tähenduses. Leonardo da Vinci programm muudab kutseõppe kogu Euroopa elanikele kättesaadavamaks ja aitab leida teed paremasse tulevikku.

Leonardo da Vinci programmi on saatnud tohutu edu. Täna on programm toiminud 20 aastat ja ainuüksi viimase kuue aastaga on selle abil laiali jagatud 1,15 miljardit eurot, et rahastada projekte 33 riigis. Leonardo oli oma eluajal suureks Euroopa visionääriks ja isegi ligi 500 aastat pärast surma levitab ta oma mõju Euroopast väljapoole ning muudab koolituse kättesaadavaks ka nii kaugete kohtade elanikele kui seda on Island, Türgi ja Ida-Euroopa.

Töökoolitus

Leonardo valdkonnaks on kutseõpe, mis tähendab inimesele oskuste andmist töötamiseks konkreetsel ameti- või tegevusalal. Projektid keskenduvad praktilistele kogemustele, mis aitavad inimestel edaspidi asuda tööd otsima endale kõige huvipakkumatel aladel. Võtame näiteks loomakasvatuskava Ungaris ja kaarditegijate toetamise projekti Leedus. Nimetatud skeemid on osa Euroopa Komisjoni uuest elukestva õppe programmist ja on mõeldud paremate oskustega tööjõu koolitamiseks.

Võrgustike moodustamine, keelte õppimine

Otsustades, missuguseid projekte rahastada, kontrollib programm lihtsate omaduste olemasolu, mis võiksid üles ehitada parema Euroopa. Need on asjad, mis võiksid aidata Euroopa kodanikel töö leidmiseks ümber kolida, huvitavad riskantsed ettevõtmised osalejate inspireerimiseks või uute keelte õppimise ergutamiseks. Isegi uute kutseõppevõrgustike loomine, et aidata õppeasutustel Euroopas tõhusamalt koos töötada ja oma kodanikele paremaid kutseõppevõimalusi luua.

© stock.xchng

Ilmselt mõlgub mõttes tulevane amet

Lisateave:

Lingid:

■ Mis on Leonardo da Vinci programm?

http://ec.europa.eu/education/programmes/leonardo/leonardo_en.html

-18-

Patenteeritud protsess

Teie uus leiutus võib teile terve varanduse sisse tuua. Kuid te peate suutma oma uuendust kaitsta, nii et kõik teaksid, et see oli just teie särav idee. Siin tulebki mängu Euroopa Patendikonventsioon (EPK).

Idee kaitsmise mõte võib mõnele veider tunduda, aga kui te midagi leiutate või teil on erakordne idee, tasub takistada kellelgi teisel teie „intellektuaalomandit“ varastamast ja enda omana kasutamast.

Selleks ongi traditsiooniliselt kasutatud patente. Kuid enne EPK vastuvõtmist ei olnud intellektuaalomandi kaitsmine patentide abil Euroopas eriti lihtne. Teil oleks tulnud igas riigis eraldi patenditaotlus teha. Et igas riigis oli erinev taotlemiskord ja keel, tähendas see pikka ning väga kulukat menetlust.

Patentide oskuslik läbivaatamine

Kuid 1978. aastast saadik on nimetatud konventsioon kõik palju lihtsamaks teinud. Nüüd toimub üks keskne menetlus, millega hoolitsetakse patenditaotluste eest kõigis 27 liikmesriigis (ja veel paaris Euroopa riigis). On jäänud küll veel mõned patendi ideede tõlkimisega seotud kulud, kuid need tulevad hiljem, pärast seda, kui teie patent on läbi vaadatud.

Ei ole olemas üht ja ainukest Euroopa patenti, mis kataks kogu ELi ühe dokumendiga. Euroopa patendiks nimetatakse tegelikult riiklike patentide kogumit, kuid patentidel on üks viitenumber ja tuleb esitada ainult üks esialgne taotlus.

Euroopa Patendiameti (EPO) peamised kontorid on Münchenis ja Haagis, kus teie ideid uurivad ja turvavad väga oskuslike patendihindajate meeskonnad. Euroopa patente saab vaadata ka Internetis veebisaidil esp@cenet. Seal on üle 50 miljoni unikaalse idee! Kui te selle keskkonna kaudu taotluse registreerite, võidakse teid isegi esitada Euroopa aasta leiutaja võistluse nominendiks.

© stock.xchng

Euroopa Patendikonventsioon kaitseb teie projekte

Lisateave:

Lingid:

- Euroopa Patendiamet
<http://www.european-patent-office.org/index.en.php>
- esp@cenet – Euroopa patendiandmebaaside võrgustik
<http://www.espacenet.com/>
- Euroopa aasta leiutaja – Euroopa patendifoorum
<http://www.european-inventor.org/>

Kaart tervena reisimiseks

Reisimine meeldib kõigile, kuid nüüd on teil Euroopa reisidel kergem terveks jääda. Tasuta Euroopa ravikindlustuskaart annab meelerahu rohkem kui 50 miljonile inimesele, tagades, et nad saavad välismaal haigestudes või õnnetusse sattudes ravi, millele neil on õigus.

Kaart võeti tarvitusele 2004. aastal ja on praegu kasutusel umbes 30 riigis. See aitab lihtsustada meditsiiniabi saamist, kui teid tabab mõnes muus Euroopa riigis viibides õnnetus. Kaart on täielikult tasuta ja asendab kõik eelmised dokumendid, mida inimestel tuli taotleda ning välismaal kaasas kanda (E111, E110, E128 ja E119). Kõigi riikide kaartidel on sama kujundus, mis tähendab, et meditsiinipersonal tunneb selle kohe ära, isegi kui nad ei räägi teiega sama keelt.

Samal tasemel

Kaarti võib omada igaüks, kel on ravikindlustus oma kodumaal. Seda saab kasutada ajutiselt välisriigis viibides, puhkusel või töö pärast. Kaarti näidates võivad Euroopa kodanikud kindlad olla, et meditsiiniteenistused külastatavas riigis teavad, et nad on õigustatud saama kohalikega samal tasemel ravi. Vahepeal tekitab muret, et kaardil on delikaatseid isikuandmeid. Tegelikult on kaardil ainult põhiandmed, nagu nimi, riiklik isikukood ja sünniaeg.

Ravikulud

Olenevalt külastatava riigi õigusnormidest tuleb kodanikel võib-olla osa ravikulude eest maksta. Kuid tõenäoliselt on neil koju jõudes lihtsam raha tagasi taotleda, kui nad olid reisiril olles kaarti näidanud.

Reisimine avardab silmaringi ja lähendab eri rahvuseid. Euroopa ravikindlustuskaart tagab, et eurooplased saaksid reisida kindlusega, et neil on küllaldane kindlustuskaitse.

© Euroopa Parlamend

Välismaal elav Deborah Carella on oma uue Euroopa ravikindlustuskaardi üle õnnelik

Lisateave:

Lingid:

- Euroopa ravikindlustuskaart – KKK
http://www.ec.europa.eu/employment_social/healthcard/citoyens_en.htm
- Euroopa ravikindlustuskaart – Ülevaade
http://www.ec.europa.eu/employment_social/healthcard/situation_en.htm

-20-

Konsulaarkaitse kõigile Euroopa kodanikele

Väljaspool Euroopa Liitu on Euroopa konsulaaresindused avatud kõigile ELi passi omanikele, vaatamata sellele, missugusest liikmesriigist nad on pärit. Kahjuks ei tea enamik eurooplasi, et ELi kodanikena on neil õigus saada kaitset Euroopa mis tahes riigi konsulaadist või saatkonnast, kui nende endi koduriigil puudub külastatavas riigis esindus.

Seadusega on sätestatud, et väljaspool Euroopa Liidu piire tegutsevad saatkonnad ja konsulaadid peavad pakkuma diplomaatilist kaitset kõigile Euroopa Liidu kodanikele.

Võrdne kohtlemine

Vaid vähestes Euroopa Liitu mittekuuluvates riikides on kõigi Euroopa riikide konsulaadid või saatkonnad. Seetõttu tagab EL, et kui eurooplased vajavad reisil abi, teevad eri riigid koostööd. Kui reisija vajab abi riigis, kus puudub tema riigi konsulaat, tuleb tal lihtsalt pöörduda mõne Euroopa Liidu riigi konsulaati ja tõestada oma kodakondsus, näidates passi või ID-kaarti. Konsulaat on siis kohustatud kindlustama, et pöörduja saab samal tasemel abi kui vastava riigi kodanikud.

Mida pakutakse?

Mida siis vaevatud reisijale öieti pakutakse? Tegelikult hästi palju: abi, kui keegi on välismaal surnud; toetust tõsise haiguse või õnnetuse puhul; abi, kui keegi langeb vägivaldse kuriteo ohvriks; ja vajaduse korral kodumaale toimetamist.

2006. aasta novembris tehti ettepanek, et sedalaadi teenust tugevdataks uute meetmetega, et parandada väljaspool Euroopat asuvates riikides elavate ja töötavate kodanike kaitset. Ettepanekus soovitati laiendada kaitset ka Euroopa kodanike pereliikmetele, kes ei ole pärit Euroopa riikidest.

© Euroopa Komisjon

Garanteeritud kaitse igast ELi konsulaadist

Lisateave:

Lingid:

- ELi kodanikel on õigus 27 ELi riigi konsulaar- ja diplomaatilisele kaitsele
http://ec.europa.eu/justice_home/fsj/citizenship/diplomatic/fsj_citizenship_diplomatic_en.htm

Läbipaistvam Euroopa

Kas teil on küsimusi Euroopa Liidu poliitika või tegevuse kohta? Kas vajate nõu oma õiguste kohta Euroopa kodanikuna? Kui vastus on jah, siis miks mitte helistada Europe Direct'i – me oleme siin selleks, et teid aidata!

Europe Direct on loodud selleks, et aidata eurooplastel ELi võimalusi maksimaalselt ära kasutada ja olla abiks paljudele keerulisena tunduvate asjade mõistmisel. Aastas vastatakse telefoni, e-posti ja veebi teel tuhandetele päringutele. Meil töötab üle 40 spetsialiseerunud mitmekeelse töötaja, kes oskavad vastata küsimustele paljudel ELiga seotud teemadel.

Bürokraatia kahandamine

Saame aidata teil mõista võimalusi ja õigusi, mis kaasnevad Euroopa kodanikuks olemisega. Näiteks küsitakse meilt sageli, kuidas on kõige parem taotleda oma kvalifikatsiooni tunnustamist teistes liikmesriikides või kuidas saada elamislubas.

Europe Direct tuleb oma tööga üsna hästi toime: uuringute kohaselt saavad inimesed vajalikud vastused juba esimesel katsel umbes 90 protsendi meile laekuvate telefonipäringute puhul. Kuid ka keerulise küsimuse puhul ei ole tarvis muretseda – lubame leida asjatundja või palume appi teised ELi nõustajad, näiteks Kodaniku teeviida teenuse (Citizen's Signpost Service).

Kust meid leida

Kui teil on küsimusi, helistage meile tasuta numbril 00 800 6 7 8 9 10 11 (kehtib 27 liikmesriigis). Väljastpoolt ELi saate helistada numbril +32 2 299 96 96.

Meie veebisaidil on kirjas, kuidas võtta meiega ühendust e-posti teel või kasutada reaalaajas töötavat veebiabi teenust, mis on saadaval inglise ja prantsuse keeles.

Kontaktkeskus võtab telefoni- ja meilipäringuid vastu E–R kell 9.00–18.30 (Kesk-Euroopa aja järgi).

Samuti saate ühendust võtta EUROPE DIRECTi kohalike infopunktide võrgustikuga, mis tegutseb kohalikul tasandil ELi ja tema kodanike vahetalitajana. Nende punktide ülesandeks on levitada teavet ja nõuandeid Euroopa Liidu poliitika kohta, edendada aktiivselt kohalikku ja piirkondlikku arutelu Euroopa Liidu teemal, võimaldada Euroopa institutsioonidel levitada kohaliku ja piirkondliku tähtsusega teavet ning anda avalikkusele võimalus saata tagasisidet Euroopa Liidu institutsioonidele.

© stock.xchng

Euroopa mõistmine

Lisateave:

Lingid:

- Võtke ühendust Europe Direct'iga
http://ec.europa.eu/europedirect/index_et.htm
- Europe Direct – Külastage meid!
http://ec.europa.eu/europedirect/visit_us/index_et.htm

-22-

Kas te soovite välismaale tööle minna?

Kujutage endale ette veebiportaali, mis aitaks otsida tööd 31 Euroopa riigist ja kust leiaksite kogu teabe, mida vajate välismaale siirdumiseks. Tegelikult polegi teil fantaasiat tarvis, sest see portaal on EURESi (EUropean Employment Services) näol juba olemas.

EURES on võrgustik, mille eesmärk on soodustada tööalast liikuvust – võimalust töötada välisriikides nõndanimetatud Euroopa Majanduspiirkonnas – sinna alla kuuluvad kõik Euroopa riigid ning lisaks Norra, Island ja Liechtenstein (hõlmab ka Šveitsi).

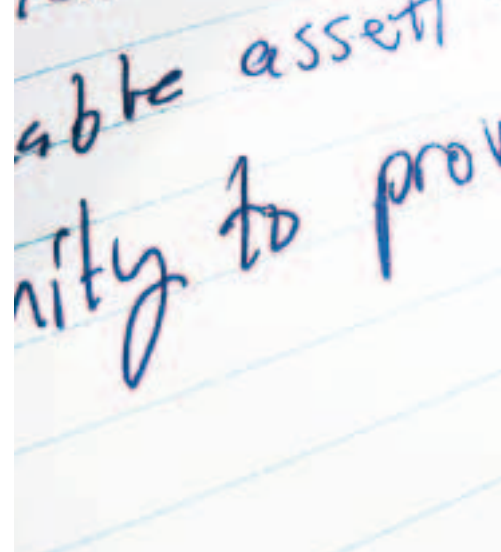
Elumuutus lihtsamaks

Olles põhiolemuselt mahukas tööotsingu andmebaas, pakub EURESi portaal peale selle nõuandeid ja teavet elu- ja töötingimuste kohta kogu Euroopas. Portaal on väga ülevaatlik ja hõlpsasti kasutatav – sealt võite leida kogu hädavajaliku teabe: sotsiaalkindlustusküsimuste, elukalliduse, kohalike tervishoiu- ja haridussüsteemide, kvalifikatsioonide tunnustamise ja paljude muude asjade kohta. Tööhõivetalitus on abiks ka tööandjatele, kes otsivad võimalust töötajate palkamiseks välismaalt.

Inimlik mõõde

Teil on võimalik registreerida oma CV ja taotleda meiliteavitusi teile sobivate töökohtade kohta. Samas on EURESil ka inimlik külg – tänu 700 nõustajast koosnevale võrgustikule, kes on valmis tööotsijatele ja tööandjatele rahvusvahelise töökohtade leidmise ja pakkumise keerdkäikudes teid juhutama.

EURES loodi 1993. aastal ja seda toetab hulk partnereid – sealhulgas riiklikud tööhõivetalitused, ametiühingud ja tööandjate organisatsioonid. Talitust, mille käsutuses võib korraga olla andmeid enam kui 800 000 töökoha kohta, koordineerib Euroopa Komisjon. Samuti sisaldab EURES teavet 200 000 registreeritud tööotsija ja enam kui 8000 tööandja kohta. Mis võiks olla parem koht, kust alustada elu suurima šansi otsimist!

© stock.xchng

Andmebaas kõigi tööalaste vajaduste puhuks

Lisateave:

Lingid:

- Tööhõive ja sotsiaalküsimuste peadirektoraa: EURES
<http://ec.europa.eu/eures/home.jsp?lang=et>

Palju õnne 20. sünnipäeva puhul, ERASMUS!

Euroopast oleks raske leida suuremat kordaminekut kui ERASMUS. Mis veelgi tähtsam, programm alustas aastal 1987 – ja saab 2007. aastal kahekümneaastaseks!

Kas teadsite, et viimasel 20 aastal on üle 1,5 miljoni üliõpilase saanud ERASMUSE stipendiumi ja veetnud osa õppeajast välisriigis õppides? 2005. aastal tegi ligi 1% kogu Euroopa üliõpilaskonnast just seda, kusjuures see arv kasvab iga aastaga.

ERASMUS seisab kõrghariduse taga

Ärge laske end petta mõttest, et tegu on vaid statistikaga. ERASMUS ei ole tudengitele sugugi põhjendus selleks, et kaduda mõneks kuuks välismaale vaatamisväärsustega tutvuma ja põigata möödaminnes paari loengusse. Üliõpilase koduülikool tunnustab täielikult ERASMUSE ainepunkte.

Enne teeleasumist tuleb üliõpilasel esitada korralik õppeprogramm ning see kooskõlastada kõigi osalistega, sealhulgas saatva ja vastuvõtva õppeasutusega. Tegelikult on ERASMUSE teha olnud ka Euroopa kõrghariduspoliitika suuna muutmine praeguse nimetusega Bologna protsessi kaudu.

Inimeste elu muutmine

On veel teinegi põhjus, miks ERASMUSE stipendiumid on 31 osalejariigis nii populaarsed. Paljude inimeste jaoks on ERASMUSE programmi raames õppimine tähendanud elus tõelist pöördepunkti, mis on andnud neile uusi kogemusi, laiendanud silmaringi ning teinud nendest küpsemad ja haritumad eurooplased. Samuti on neil suurem tõenäosus leida töökoht. ERASMUS on Euroopa fenomen!

© stock.xchng

1,5 miljonit üliõpilast ei saa eksida

Lisateave:

Lingid:

■ Mis on Socrates/Erasmus?

http://ec.europa.eu/education/programmes/socrates/erasmus/what_en.html

-24-

Heitmekogustega kauplemine

Euroopa Liidu heitmekogustega kauplemise süsteem (ETS) on uuenduslik programm võitluseks kliimamuutuse vastu. Üleilmse soojenemise oht puudutab meid kõiki, kuid heitkogustega kauplemise süsteemi abil õnnestub Euroopal atmosfääri paisatavate kasvuhoonegaaside hulka vähendada.

Alates 2005. aastast on kõik ELi liikmesriigid osalenud uues kliimamuutuse vastu võitlemiseks loodud kauplemissüsteemis. ETS on maailma suurim riikidevaheline keskkonda säästev kauplemissüsteem. Samuti moodustab see tähtsa osa Euroopa kliimamuutuse poliitikast.

Asja mõte seisneb suurema vastutuse võtmises keskkonda paisatavate ainete eest. ETS on oluline mehhanism, mis aitab täita Euroopa kohustusi Kyoto kokkuleppe (ÜRO sponsitav kliimamuutust käsitlev üleilmne algatus) raames.

Heitgaaside vähendamine

Esimeses faasis aastatel 2005–2007 on ETSi eesmärgiks vähendada tohutuid CO₂ heitmeid, mille tekitajateks on umbkaudu 12 000 tööstusrajatist üle Euroopa – enamjaolt energeetika- ja suurtööstus. See tähendab, et ETS katab ligi 50% Euroopa Liidu CO₂ heitmeist.

Põhimõte on lihtne. Igale ettevõttele kui heitgaaside allikale eraldatakse CO₂ saastekvoot, mis määrab ära heitmete koguse, mille iga riik on kehtestanud oma kava järgi ja vähendab seda aja jooksul.

Kui ettevõtte kavatses keskkonda paisata talle eraldatud mahust rohkem heitgaase, peab ta ostma süsinikukvoote mõnelt teiselt ettevõtelt, kelle tekitatud reostus on normist väiksem. Seega on heitmekoguste vähendamisse investeerivat ettevõtetel vaba valik oma kasutamata kvoodid maha müüa ja rahaks teha. Esimesel aastal kaubeldi turul CO₂ kvootidega 362 miljardi tonni ulatuses ja 7,2 miljardi euro väärtuses.

Osaluse suurendamine

Järgmises faasis, aastatel 2008–2012, lisanduvad teised kasvuhoonegaasid ja tööstussektorid, näiteks tsiviillennundus. Järgmine oluline samm peab olema ambitsioonikas üleilmne kord võitluseks kliimamuutuse vastu, milles osaleksid kõik suuremad saastajad.

© stock.xchng

Vastutustundlikuma hoiaku võtmine keskkonnas toimuva suhtes

Lisateave:

Lingid:

- Keskkonna peadirektoraat: heitkogustega kauplemise süsteem (ELi ETS)
<http://ec.europa.eu/environment/climat/emission.htm>

-25-

Võrdsed õigused emmele ja issile

Eurooplastel on palju õigusi, osa neist ei pruugi nad isegi teada. Kas teadsite, et pisipoja või -tütrega sünni järel on vastasündinu mõlemal vanemal õigus end töölt vabaks võtta?

Ema- ja isapuhkus

Üks tähtsamaid asju iga vastasündinud lapse jaoks, olgugi et ta ise seda ei teadvusta, on tema vanemate õigus ema- ja isapuhkusele. Laps vajab kindla režiimiga söötmist, seepärast on suur kergus, et nii emal kui ka isal on õigus saada uusima pereliikme eest hoolitsemiseks töölt vabaks.

Vanasti oli noorel emal võimalik end heal juhul töölt vabaks võtta vaid mõneks nädalaks, kuid samahästi võis mõnes Euroopa riigis ka juhtuda, et töökohast tuli üldse loobuda. Vastsed isad jäid ilma sünnitusel viibimise kogemusest ja päris kindlasti ei antud neile luba vastasündinud poja või tüdregaga koju jääda. Seega on suur õnn, et meeste ja naiste võrdõiguslikkus on nüüd üks Euroopa Liidu kodanike põhiõigusi. See tähendab, et mähkmeid saavad vahetada nii emmed kui ka issid!

Kuidas süsteem toimib?

Kõigis Euroopa riikides on mõlemal vanemal õigus kolmekuulise lapsepuhkusele, mille võib välja võtta nii ema kui ka isa, ehkki puhkust ei saa teineteisele üle anda. Lapsepuhkuse lõppemisel on vanematel õigus naasta samale, samaväärsele või sarnasele töökohale. Lapsepuhkuse saamiseks peavad nad sellest võib-olla piisavalt varakult teatama ja ära näitama selle algus- ja lõppkuupäeva. Konkreetset üksikasjad on riigiti erinevad, kuid tööandjad peavad järgima miinimumnõudeid, mis kehtivad kõigis Euroopa riikides.

See kõik on osa Euroopa püüdlustest tagada meestele ja naistele tõeliselt võrdsed võimalused.

© stock.xchng

Nüüd on selleks rohkem võimalusi

Lisateave:

Lingid:

- Haigus- ja raseduspuhkus
http://ec.europa.eu/youreurope/nav/et/citizens/working/cross-border/sickness-maternity-leave/index_et.html?print=true
- MISSOC – sotsiaalkaitse ELi liikmesriikides ja Euroopa Majanduspiirkonnas
http://ec.europa.eu/employment_social/missoc/2003/index_en.htm

Kõiki osapooli rahuldav laienemine

Mitte miski ei ahvatle järgijaid rohkem kui edu. Aastate jooksul on üha rohkem riike avaldanud soovi Euroopa Liiduga liitumiseks. 1957. aastal loodud kuueriigilisest ühisturust on tänaseks välja kasvanud 27 liikmesriigiga liit. Niisugune laienemine tuleb kasuks kõigile – eeldusel, et uued liikmed suudavad ELi heaolu ja stabiilsuse taset hoida.

Ühine areng

EL on alati püüdnud eelkõige olla hea naaber, nii kaubanduses kui ka poliitikas. Euroopa majanduskasv ei tohi peatuda. Seega, kui ELi ümbritsevad riigid suudavad edukalt areneda, on see kõigi huvides.

Kui riik soovib ELiga liituda, peab teda aitama läbirääkimisteks ja liikmelisuseks valmistumisel. Tal tuleb tunda ELi tegutsemispõhimõtteid ja teadvustada, et liikmeks olek toob lisaks õigustele kaasa ka kohustusi.

Stabiilsus

Ühineda soovivatele riikidele jagatakse vajadustepõhist, tehnilist ja finantsabi ning aidatakse koostöö vormis kindlustada stabiilsust. See on oluline põhjusel, et mõned äsjased liikmesriigid ja liikmekandidaadid maadlevad ikka veel demokraatia ja toimiva turumajanduse kehtestamise ning kõigile kodanikele heaolu tagamise probleemidega. Nende abistamiseks on mõeldud sellised programmid nagu PHARE (loodud 1989. aastal, et aidata endisi Kesk- ja Ida-Euroopa kommunistlikke riike), ISPA ja Sapard (mõeldud infrastruktuuri, põllumajanduse ja maaelu arengu toetamiseks kandidaatriikides), CARDS (spetsiaalselt Lääne-Balkani riikidele) ja Türgile suunatud eriprogramm. 2007. aastal on kokku lepitud uued abipaketid Türgile ja Lääne-Balkani riikidele.

Riike abistatakse ka ettevalmistustes tihedamaks lõimumiseks ELiga. Seda tehes võetakse täiel määral arvesse astmelise ülemineku kulgu (potentsiaalselt kandidaatriigist kandidaatriigiks), mis tuleneb tähtsast poliitilisest otsusest ning järgib ranget ja kõrgete nõudmistega korda. Nii tuleb laienemine kasuks kõigile eurooplastele.

© stockxchng

Laienemine on aidanud kaasa stabiilsuse ja heaolu suurenemisele Euroopas

Lisateave:

Lingid:

- Euroopa Liidu tegevus: laienemine
http://europa.eu/pol/enlarg/index_et.htm
- Laienemise peadirektooraat
http://ec.europa.eu/enlargement/index_et.htm

Euroopa pangandus

Euroopa Liit on aastate jooksul kulutanud miljardeid maailmajao majandusliku heaolu kindlustamiseks ning töökohtade loomise ja majanduskasvu suurendamise nimel töötavate äriinimeste väe toetamiseks.

Euroopa Investeeringuspank (EIP) on Euroopa peamine finantseerimisasutus. Eelkõige võib seda väita, kui arvestada tema tööd raha leidmisel tähtsate infrastruktuuriprojektide rahastamiseks ning väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete (VKEde) kasvu toetamisel. Näiteks väljastas EIP 2004. aastal 28 miljardit eurot Euroopa vaesemate piirkondade olukorra parandamisele suunatud projektidele. Raha kulutati transpordi ja telekommunikatsiooni infrastruktuuride parandamisele, tööstusliku arengu algatustele, linnapiirkondade arendamisele ning tervishoiu ja hariduse toetamisele.

Riskijulgus

Miks on aga Euroopa ettevõtjate rahastamine nii oluline? Sest nende arvel on 75 miljonit töökohta ja nad moodustavad 99% kõigist Euroopa ettevõtjatest. Suur osa otsetoetusest VKEdele antakse 1994. aastal loodud Euroopa Investeeringufondi (EIF) kaudu. Fondi abil annab Euroopa Investeeringupank VKEdele – kellest paljud töötavad side- ja infotehnoloogia ning bioteaduste sektoris – ligipääsu riskikapitalile, et ergutada Euroopa majanduskasvu ja töökohtade loomise poliitikat. Riskikapitaliturg on hiiglaslik – praegu on selle väärtus üle 3 miljardi euro.

Euroopa tuleviku tagamine

EIF annab laenu tagatise ka VKEsid rahaga varustavatele finantseerimisasutustele. See keeruline ja sageli kulissidetagune töö on pankade jms asutuste jaoks tohutult tähtis, sest see aitab neil vähendada investeerimisriske ning annab neile julgust VKEdele veelgi rohkem raha laenata.

© stock.xchng

Rahalised vahendid VKEdele paremini kättesaadavaks ...

Lisateave:

Lingid:

- Euroopa Investeeringuspank (EIP)
<http://www.eib.europa.eu/index.asp>

-28-

Tehnoloogiad, mis muudavad elu paremaks

Infoühiskond, mis kunagi oli tulevikumuusika, on nüüd tegelikkuseks saanud. Algatus i2010 hoolitseb selle eest, et eurooplastel oleks lihtne, ohutu ja tasukohane juurdepääs uusimale side- ja infotehnoloogiale ning ohratele võimalustele, mida see elukvaliteedi parandamiseks pakub.

Võib-olla meeldib teile teel olles kuulata mp3-mängijast muusikat. Ehk olete juba saatnud meili teel digifotosid sugulastele ja sõpradele või nendega Interneti kaudu vestelnud. Meedia on vallutamas veebi – muusika, filmid ja telesaated muutuvad kättesaadavaks arvuti ja mobiiltelefoni kaudu. Uued info- ja sidetehnoloogiad pakuvad köitvamat meelelahutust ja kasulikke teenuseid. Nende võimaluste maksimaalne ärakasutamine on i2010 algatuse üks prioriteete.

Juurdepääs teabele igal ajal ja igas kohas

Nüüd on sageli võimalik puhkust korraldada või tulusid deklareerida otse kodusest tugitoolist – veebi kaudu. Teine näide i2010 võetud ülesannetest on paberimajanduse vähendamine ning aja säästmine, ärgitades valitsusi pakkuma veebis rohkem ja paremaid avalikke teenuseid. Samuti toetatakse uute info- ja sidetehnoloogiate väljatöötamist ja rakendamist sellistes valdkondades nagu tervishoid, haridus ja turvalisus. Kas te teadsite, et sõidukisene süsteem, mis on plaanis Euroopas kasutusele võtta, edastab avarii korral automaatselt teate hädaabiteenistustele? Loodetakse, et see uus tehnoloogia eCall päästab palju elusid – võib-olla ka teie oma . . .

Võrdne juurdepääs tähendab võrdseid võimalusi

Üks suurimaid väljakutseid on hoolitseda selle eest, et side- ja infotehnoloogia pakutavad võimalused oleksid võrdselt kättesaadavad igale inimesele, sõltumata vanusest, füüsilisest seisundist või asukohast. Selleks vajate kiiret lairiba-internetiühendust. Ärgitades liikmesriike tooma lairibaühenduse piirkondadesse, kus pääs Internetti on piiratud, sealhulgas ebasoodsamas olukorras olevate piirkondade Euroopa-poolse rahastamisega, on algatus i2010 aidanud parandada lairibaühenduse kättesaadavust üle Euroopa Liidu.

© stock.xchng

See võib tuua parema elukvaliteedi

Lisateave:

Lingid:

- i2010 – Euroopa infoühiskond majanduskasvu ja tööhõive teenistuses
http://europa.eu.int/information_society/eeurope/i2010/index_en.htm

- 29 -

Piiriülene koostöö

Euroopas ja selle ümber on palju riigipiire. Need on jooned, mis lahutavad pikki sajandeid valitsenud seadusi, reegleid ja tavasid. Mõnedel piirkondadel on vaja areneda, teistel panna piir reostusele, ja teha seda koos. Euroopa muudab koostöö lihtsamaks.

„Piiriefekt“

Nagu paljudel Euroopa riigipiiridel asuvatel aladel, on sealgi mõningaid suuri probleeme. Piirialad tunnetasid varem tohutut vahemaad, mis lahutab neid riigi pealinna, aga ka teistest piirialadest. Neis valitses mahajäämus ning tunti vajadust teistele aladele kiiresti järele jõuda. Euroopas toimunud suurte edusammude tulemused on juba näha – ühtne turg, ühisraha, passikontrollide vähenemine. Kõik see muudab inimeste elu lihtsamaks. Euroopa kehvas olukorras olevad piirkonnad on palju abi saanud ELi tõukefondidest.

Kuid EL aitab üle saada ka juba mainitud „piiriefektist“. Euroopa algatus Interreg on tegeleenud piiriüleste piirkondade arendamisega. Peale finantstoetuse andmise soosib algatus nii rahaliste, inim- kui ka struktuuriliste ressursside parimat võimalikku kasutamist.

Praktiline kasu

Praktiline kasu on ilmne. Näiteks võib tuua bussid. Austria ja Saksamaa naaberlaid moodustasid 1995. aastal Euroregiooni ja nüüd saab sama bussipiletit kasutada mõlemal pool piiri, kusjuures edasi-tagasi sõitude arv on piiramatult suurenenud. Selle tulemusena on bussireisijate arv kasvanud, nagu ka kohalik turism. Siiski ei läinud asjad nii libedalt nagu tundub: paigaldada tuli uued piletiautomaadid ja kooskõlastada marsruudid ning ühtlustada maksud ja tariifitsoonid. Selleks oli tarvis rahalist abi. EL on palju raha kulutanud ka piiriülese raudteeühenduse paremaks muutmisele, näiteks Dublini ja Belfasti või Helsingi ja Peterburi vahel.

Vanadel piiridel olid siiski ka mõned eelised. Piirialadel asuvad mõned Euroopa suurimad puutumatud maastikud. Piiride avamisega võidakse sealne keskkond peagi rikkuda, kui selle säilitamiseks midagi ette ei võeta. Interreg on toetanud kavasid, mis tegelevad just piirialadel laiuvate kaunite loodusparkidega.

© stock.xchng

Piirkondlike tõkete murdmine

Lisateave:

Lingid:

- INTERREG III / naabrus: programmide veebisaidid
http://ec.europa.eu/regional_policy/interreg3/abc/progweb_en.htm

-30-

Odavamad lennud kõigile

Mitte kuigi ammu oli lennukiga reisimine harv ja kulukas sündmus. Alates ajast, mil Euroopa Liit andis lennuettevõtjatele võimaluse üksteisega konkureerida, on pakutatavate lendude ja marsruutide arv tohutult kasvanud ning piletihinnad märgatavalt langenud. Lennukiga reisimine on Euroopas nüüd lihtsam kui kunagi varem.

Rahvusvaheline lennukiga reisimine arenes valitsuste ja riiklike lennuettevõtjate kitsendavate kokkulepete pinnalt. Liiga sageli korraldasid end monopoolses seisundis kindlalt tundvad lennuettevõtjad lende oma suva järgi ja võtsid reisijatelt reisiga seotud kuludest tunduvalt suuremat tasu. 1980ndatel otsustas Euroopa Liit teha niisuguste mugavate kokkulepetele lõpu ning avas turu vabale konkurentsile. Selle tulemusena on Euroopa Liit (koos mitme naaberriigiga) pärast 1993. aastat muutunud hiiglaslikuks ühtseks lennureiside turuks.

Vaba konkurents

See tähendab, et iga ELi liikmesriigis litsentsi saanud lennuettevõtja, kes vastab ohutusstandarditele ja muudele tingimustele, saab lennuteenuseid pakkuda kõikjal Euroopa Liidus, sealhulgas teise riigi siseliinidel. Piletihinna, sõidugraafiku jms piirangud on minema pühitud ning põhiline, mis uusi lennuteenuseid täna piirab, on Euroopa suurimate lennujaamade puudulik läbilaskevõime.

Uued võimalused

Vaba konkurentsi tulemusena on tegevust alustanud kümned uued lennuettevõtjad, ilmunud on uued liigest luksusest loobunud odavlennufirmad ning turule on tulnud sadu uusi liine, mis ühendavad arvukaid lennujaamu üle Euroopa. Hinnad on kõigis lennuettevõtetes kukkunud, broneerimine on lihtsam (eriti Interneti kaudu) ning reisijatel on nüüd võimalik reisida sagedamini, soodsamalt ja arvukamatesse sihtkohtadesse.

© stock.xchng

Parem vaade, soodsam hind

Lisateave:

Lingid:

- Energeetika ja transpordi peadirektoraat: siseturg
http://ec.europa.eu/transport/air_portal/internal_market/index_en.htm

- 31 -

Muutuste katalüsaator

Viimase 15 aasta jooksul on üks suhteliselt väike, kuid geniaalne leiutis autode tekitatavat mürgist reostust märgatavalt vähendanud. See on katalüüsmuundur, väike keemiline reaktor, mis muudab auto all töötades kahjulikud heitgaasid keskkonnasõbralikumateks aineteks.

Enamjaolt just tänu katalüüsmuunduritele, aga ka kütust puudutavatele täiustatud õigusaktidele ja arenenud mootoritehnoloogiale on Euroopa uute autode mürgiste heitgaaside hulk tänapäeval kuni 95% väiksem kui 20 aastat tagasi.

Sedalaadi katalüsaatorid on suutelised muutma auto heitgaaside molekulid Euroopa kodanikele ja keskkonnale millekski oluliselt vähem kahjulikuks.

Esimest korda võeti need Euroopas sõidukites kasutusele 1985. aastal. Kuid seitsaadik on katalüüsmuundur tänu laiahaardelistele Euroopa seadustele paigaldatud igale Euroopa Liidus pärast 1991. aastat müüdüd uuele autole. See tehnoloogia on ka üks põhjuseid, miks bensiin on tänapäeval pliivaba – plii on katalüsaatorile sama kahjulik nagu inimestele.

Kolmeastmeline efekt

Bensiinimootoriga autode jaoks on välja töötatud ka kolmeastmelised katalüsaatorid, mis tulevad üheaegselt toime mürgise süsinikmonooksiidi ja kahjulike põlemata süsivesinike muundamisega süsinikdioksiidiks ja veeks. Samal ajal muudavad nad kahjulikud lämmastikuühendid kahjutuks lämmastikuks.

Diiselsõidukite puhul teeb süsinikmonooksiidi ja süsivesinikega sama töö ära katalüütiline oksüdatsioon ning üha enam kasutatakse sügavale kopsudesse sissehingamisel kahjulikku mõju avaldavate diisliosakeste eemaldamiseks filtreid ja muid seadmeid.

Mõistagi ei ole katalüüsi lugu sellega lõppenud – sedalaadi tehnoloogia on pidevas arengus, mille käigus püütakse heitgaaside hulka veelgi vähendada ja parandada meie kõigi jaoks õhukvaliteeti.

© stockxchng

Katalüüsmuundurid tagavad puhtama õhu

Lisateave:

Lingid:

- Keskkonna peadirektoraat: puhas õhk ja transport
<http://ec.europa.eu/environment/air/index.htm>

-32-

Lemmikloomade projekt

Varem tähendas välisreis ühe olulise pereliikme – lemmiklooma – kojujätmist. Kuid tänu ELi lemmiklooma passile saab „inimese parim söber“ täna nautida kogu Euroopat.

Alates aastast 2004 on Euroopa lemmiklooma pass teinud lemmikloomade ja nende peremeeste koosreisimise palju lihtsamaks kogu Euroopas. Passi ei anta ainult kassidele ja koertele, selle võib saada isegi lemmikloomana peetav tuhkur. Asjaajamine on lihtne: omanikud viivad lemmiklooma enne reisile minekut passi saamiseks loomaarsti juurde. Sellesse dokumenti pannakse kirja olulised vaktsineerimised ja muud loomale tehtud asjakohased raviprotseduurid.

Marutaud

Üks asi, mida pass näitab, on kehtiva marutaudivastase vaktsineerimise tõendi olemasolu. See on peamine nõue sisenemiseks kõigisse Euroopa riikidesse ja tähtis samm selle hirmsa, nii loomi kui ka inimesi nakatada võiva haiguse tõrjumisel. Mõned riigid (Iirimaa, Malta, Rootsi ja Ühendkuningriik) soovivad teada ka seda, kas marutaudivastane vaktsineerimine on olnud tõhus, mis tähendab täiendavat proovi, mille võib teha loomaarst.

Lisaks soovivad mõned Euroopa riigid näha tõendeid selle kohta, et tehtud on puukide- ja paelussidevastane ravi. Seega on oluline, et loomaomanikud ei unustaks enne reisile asumist nende nõudmist täitmist järele kontrollida.

Tätoveering või kiip

Lisaks passile peab kõigil korralikult reisivatel lemmikloomadel olema midagi püsivamat, mis aitaks neid identifitseerida, kuhu nad ka ei läheks. Selleks võib olla kas looma nahale tätoveeritud kood või naha alla paigaldatud mikrokiip (elektrooniline seade, mida saab lugeda vastava aparraadi abil). On võimalik, et tulevikus jääb mikrokiip ainsaks identifitseerimisvõimaluseks.

Niisiis, kui eurooplased soovivad oma lemmiklooma puhkusele kaasa võtta, saavad nad seda tänapäeval teha tänu lemmiklooma passile.

© stockximg

Võta mind endaga kaasa!

Lisateave:

Lingid:

- Euroopa reisijuht – lemmikloomad
http://europa.eu/abc/travel/pets/index_et.htm
- Lemmikloomadega (koerad, kassid ja tuhkrud) reisimine ELis, mitte nendega kauplemiseks
http://ec.europa.eu/food/animal/liveanimals/pets/nocomm_intra_en.htm

Valiku võimaldamine: lennufirmade must nimekiri

Kõikinimesed peaksid tundma end paremini, teades, et nüüd saavad Euroopa Liidu reisijad teha turvalisi lennuvalikuid, lihtsalt teatud veebiaadressilt järele kontrollides, enne kui nad kahtlasele lennukile pileti broneerivad.

Lendamine pole kunagi riskivaba, kuid siiski on olemas teatud normid, mille täitmist võib lennuettevõtjalt, nii reisi- kui ka kaubaveoteenusepakkuvalt, eeldada. Enne lennufirmade musta nimekirja koostamist võis lennufirma olla ühes ELi riigis keelatud, kuid siiski vabalt teise lende korraldada. Millise sõnumi see saadab?

Euroopa Komisjon palus liikmesriikide ametiasutustel seetõttu saata oma nimekirjad ja kui lennuohutuseksperptide komisjon oli neid põhjalikult analüüsinud, avaldati 2006. aastal ELi ebatavaliste lennufirmade nimekiri, mis avalikustas ja seadis häbiposti rahvusvahelistele nõuetele mittevastavad lennuettevõtjad.

Ligikaudu 100 esimesse nimekirja kuulumise kahtlase au saanud firma kontrollimine tõi esile palju puudusi ebapiisavast hooldusest ja kontrollist iganenud lennukiteni.

Saadud õppetunnid

Euroopa sai ränga õppetunni seoses 2004. aasta lennufirma Flash Airlines lennuõnnetusega Egiptuses Sharm el-Sheikhis. Asja uurimisel selgus, et selle lennuettevõtja lennukitel oli keelatud Šveitsi õhuruumi siseneda, kuid reisijad ei olnud sellest teadlikud. Umbes pool nimekirja kantud lennufirmadest on registreeritud Kongo Demokraatlikus Vabariigis; veidi üle kümne aga Ekvatoriaal-Guineas ja sama palju Sierra Leones. Vähemalt nüüd on nimetatud veebilehe abil eurooplaste käsutuses põhimõttelagedate lennufirmade pidevalt uuendatav nimekiri.

Võib olla kindel, et see nimekiri on rohkem kui ainult väike löök kahtlaste operaatorite ja mugavuslipu all litsentse välja andvate riikide pihta. Nimekirjal on tuntav mõju, eriti kui potentsiaalsed reisijad kergitavad kaabut ja lendavad turvalisemate lennufirmadega.

Samuti investeerib EL suuri summasid koostööprogrammidesse, et aidata turvalisusnõudeid täita üritavaid riike. Lisaks võttis Euroopa Lennundusohutuse Amet 2007. aasta jaanuaris Ühinenud Lennuametilt üle välismaiste õhusõidukite kontrolli programmi SAFA. See tähendab, et nüüd valitseb ohtlike lennufirmade keelustamise suhtes järjepidevam lähenemine.

© stock.xchng

Tasub teada, kellega lendate

Lisateave:

Lingid:

- Euroopa Lennundusohutusamet (EASA)
<http://www.easa.eu.int/>
- Ühinenud Lennuametid
<http://www.jaa.nl/>
- Euroopa Liidu piires keelustatud lennuettevõtjate nimekiri
http://ec.europa.eu/transport/air_portal/safety/black_list_en.htm

Mitte tühipaljas silt, vaid keskkonnasäästlikkuse deklaratsioon

Ajal, mil poolt maailma ähvardavad põuad ja ülejäänud osa üleujutused, muretsevad inimesed rohkem keskkonna, eriti aga kliimamuutuse pärast. Euroopa Liidu ökomärgis annab tootjatele võimaluse näidata oma rohelist mõttelaadi, tarbijatele aga võimaluse neid toetada, otsides toodetelt hästi silmahakkavat lillesümbolit.

Ökomärgis oma silmapaistva lillelogoga võeti esmakordselt kasutusele 1993. aastal. Tegemist on Euroopa brändide lipulaevaga – mõeldud toodetele ja teenustele, mis pakuvad keskkonnasäästlikumat alternatiivi.

Ökomärgis aitab tootjatel, jaemüüjatel ja teenusepakujatel võita väärilist tunnustust kõrgete keskkonnastandardite järgimise eest toote kogu elutsükli jooksul. Teades, et ökomärgis tuleb välja teenida, saavad tarbijad ökomärgist nähes teha asjatundliku valiku. Märgis toetub kindlale ja kaasaegsele teadusele ning võtab arvesse tarbijate tervishoiu küsimusi ja toote arendamise viisi.

Ökoloogiline jalajälg väiksemaks

Ökomärgis on kasutusel mitmes sektoris (näiteks puhastusvahendid, kodumasinad, kodu- ja aiatarbed, rõivad ning isegi turism). See ei hõlma toidukaupu ja jooke, meditsiini- ja farmaatsiaspektorit ega kaupu, mille tootmisprotsess „kahjustab tõenäoliselt olulisel määral inimesi või keskkonda“.

Ökomärgise süsteemi eesmärk on ärgitada märgist taotlema rohkem ettevõtteid ning neid edu korral seda fakti rõhutama. See aitab suurendada ökomärgisega toodete saadavust ja teadvustada tarbijatele paremini keskkonna kaitsetud olukorda.

2006. aastal kandis ELis ökomärgist uhkusega üle 300 toote, neist koguni 92 Itaalias. Kõige rohkem peeti selle roheline tunnustuspitseri vääriliseks tekstiilitooteid, sisevärve ja turistide majutuskohti.

Sedamööda, kuidas eurooplased otsivad uusi võimalusi planeedile avaldatava mõju vähendamiseks – pisendades oma ökoloogilist jalajälge –, omandab ökomärgis tõenäoliselt veelgi suurema tähtsuse.

© stockximg

Ökomärgis aitab leida keskkonnasõbralikumaid tooteid

Lisateave:

Lingid:

- Euroopa Liidu ökomärgise koduleht
http://ec.europa.eu/environment/ecolabel/index_en.htm
- Euroopa ökomärgise kataloog
<http://www.eco-label.com/>

- 35 -

Euroopa tarbijate ohutus

Euroopa on hiiglaslik tarbekaupade ühtne turg. Tarbijad aga vajavad kindlust, et nende ostetavad tooted oleksid kõrge kvaliteediga ja eelkõige ohutud. Seepärast on Euroopa tooteohutuse eeskirjad nii olulised.

Euroopa tooteohutuse eeskirjad tagavad kõigi ELi kodanike ohutuse, hoolitsedes selle eest, et igale inimesele oleks kindlustatud tarbijakaitse ja ohutus ühtviisi kõrgel tasemel. Kehtestatud on kõrged standardid ning defektsed tooted tuleb turult kõrvaldada. Loodud on operatiivne teabevahetussüsteem (RAPEX), mis tähendab, et kogu Euroopa tarbijaid teavitatakse kiiresti ühes piirkonnas mõnel tootel avastatud probleemist ja vajaduse korral saab alustada toote turult tagasivõtmist.

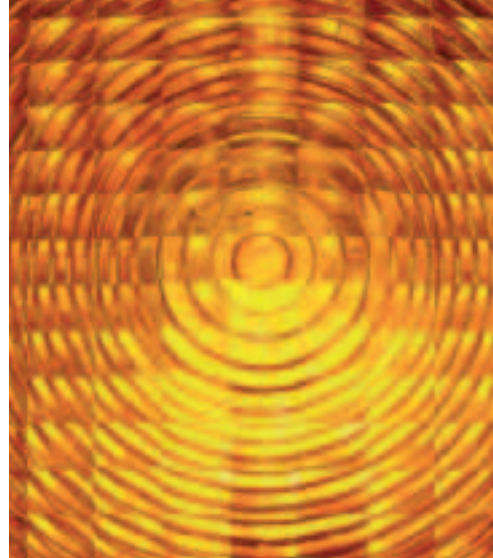
Ostuvabadus

Tooteohutuse eeskirjade peamine eesmärk on võimaldada Euroopa tarbijatel osta muretult kaupu täpselt soovitud kohast – veebist, turuletilt või traditsioonilisest poest. Peale kõiki tooteid käsitlevate üldreeglite paikanemise kehtestatakse nende reeglitega ka täiendavad spetsiaalsed ohutuseeskirjad, mis puudutavad mänguasju, elektri- ja gaasiseadmeid, masinaid ja vabaajasõidukeid.

Ohutuse teadus

Neid spetsiaalseid eeskirju kehtestatakse vaid vajaduse korral või kui leitakse uusi teaduslikke tõendeid potentsiaalse riski kohta. Heaks näiteks on ftalaatide kasutamise keelustamine. Ftalaadid on kemikaalid, mida kasutati mänguasjades ja teistes lastekaupades plasti pehmemaks muutmiseks. Samas kaasnesid nendega lapsi ohustavad potentsiaalsed terviseriskid. Nüüd on ftalaadid keelustatud.

Loomulikult toetuvad sedalaadi otsused hoolikale teaduslikule analüüsile. Kehtib ju tarbijate ohutuse puhul põhimõte „parem karta kui kahetseda“.

© stock.xchng

Heidame valgust tooteohutusele

Lisateave:

Lingid:

- ELi tooteohutuse direktiiv
http://ec.europa.eu/consumers/cons_safe/prod_safe/gpsd/revisedGPSD_en.htm
- RAPEX – uusimad teated
http://ec.europa.eu/consumers/dyna/rapex/rapex_archives_en.cfm

- 36 -

REACH hoiab ohtlikud ained käeulatusest eemal

Tänu Euroopa Liidule on paika pandud uued kontrollimehhanismid, mis aitavad kaitsta inimesi ja keskkonda ohtlike keemiliste ainete mõjude eest, säilitades samal ajal Euroopa keemiatööstuse konkurentsieelist.

Kuni viimase ajani on kemikaalide kasutamise ja käitlemise kohta olnud liiga palju segadusseajavaid ohutuseeskirju. Uue REACH-poliitika (kemikaalide registreerimine, hindamine ja autoriseerimine) abil muudab Euroopa Liit asjad lihtsamaks. REACH-poliitika raames peavad Euroopa ettevõtted hindama ja juhtima igasuguseid nende poolt toodetud kemikaalidest tulenevaid riske, olgu siis impordil või kasutamisel.

Õige tasakaalu leidmine

Siiani on väljakutseks olnud õige tasakaalu leidmine mitmete potentsiaalselt konkureerivate eesmärkide vahel. Need on välja toodud tähtsas Euroopa dokumendis „Valge raamat. Uue kemikaalipoliitika strateegia“. Siia kuuluvad inimeste ja keskkonna kaitsmine ohtlike kemikaalide eest, Euroopa keemiatööstuse konkurentsivõime säilitamine ja mitteloomsete katsete läbiviimise soodustamine. Uue REACH-poliitikaga on liit astunud samme õige vahekorra leidmiseks.

Ohtlike kemikaalide kontroll

Kooskõlas selle uue strateegiaga peab REACH kaitsma inimest potentsiaalselt ohtlike kemikaalide eest. Samal ajal tunnistavad Euroopa valitsused, et nad peavad võimaldama ettevõtetel olla uuenduslikud ja üleilmses keemiatööstuses edukad.

REACH-poliitika abil teeb liit suurt tööd, tagamaks, et kõik kemikaalide tootjad, maaletootjad ja kasutajad oleksid ette valmistatud neile esitatavate ootuste suhtes ja neist täielikult teadlikud.

© stock.xchng

Kui ohtlik? Nüüd siis teate

Lisateave:

Lingid:

- Euroopa Komisjon – REACH
http://europa.eu/scadplus/glossary/chemicals_regulatory_framework_en.htm

Kutseoskuse tunnustamine

Euroopa teeb tõsiset tööd, et muuta välismaise kvalifikatsiooni tunnustamine tööandjatele ja haridusasutustele lihtsamaks. Suurimat kasu saavad sellest äsjased koolilõpetajad, kes soovivad mõnes teises Euroopa piirkonnas edasi õppida ja võib-olla ka töötada, kuid tunnevad muret, et nende tunnustus väljaspool kodumaad ei kehti.

1999. aastal tulid Euroopa riigid kokku, et panna alus sellele, mida tuntakse Bologna protsessina. Selle protsessi eesmärgiks on teoks teha midagi muljetavaldavat, nimelt Euroopa kõrgharidusruum, mis hõlbustaks liikumist Euroopas õppe eesmärgil. Pikas perspektiivis lihtsustab see ka töajõu liikumist Euroopas ning aitab kaasa Euroopa majanduse konkurentsivõimele. Nüüdseks hõlmab Bologna protsess 46 riiki ning toetub programmi ERASMUS raames õppinud üle 1,5 miljoni üliõpilase kogemustele.

Vastastikune tunnustamine

Bologna protsessi toimimiseks on äärmiselt oluline, et Euroopa riigid leiaksid mooduse üksteise haridus- ja kutsetunnistuste tunnustamiseks – see pole lihtne, arvestades erinevate koolitus- ja haridussüsteemide paljusust! Kuid juba on märgata edasiminekut. Näiteks on ELI ja Bologna protsessis osalevate riikide jaoks loomisel Euroopa kvalifikatsiooniraamistik (EQF) ning see on suurepärase uudis. See ühildab eri riikide kvalifikatsioonisüsteemid kõikides eri sektorites nii, et need üksteist mõistavad, lihtsustades nende tunnustamist ja ülekandmist.

Kraadiga lihtsam reisida

1984. aastal moodustati Euroopas välismaal saadud diplomite akadeemilise tunnustamise alast nõu ja teavet pakkuvate keskuste võrgustik (ENIC-NARIC, akadeemilise tunnustamise infokeskused). Lisaks võttis Euroopa Komisjon 1989. aastal kasutusele Euroopa ainepunktide ülekandmise süsteemi (ECTS), mida nüüd välismaal toimunud õpingute tunnustamisel laialdaselt kasutatakse. Ka võimaldab akadeemiline öiend välismaistel tööandjatel ja ülikoolidel erinevatest akadeemilistest kraadidest kiiresti aru saada.

© stock.xchng

Teemaks kvalifikatsioonide tunnustamine

Lisateave:

Lingid:

- Kvalifikatsiooni tunnustamine ja läbipaistvus
http://ec.europa.eu/education/policies/rec_qual/rec_qual_en.html
- Bologna protsess: samm Euroopa kõrgharidusruumi poole
http://ec.europa.eu/education/policies/educ/bologna/bologna_en.html

- 38 -

Euroopa politseikoostöö

Tänu Europolile, Euroopa Liidu õiguskaitseorganile, saavad kogu Euroopa politseiteenistused paremini koos töötada ja tänu sellele on EL palju turvalisem paik.

1999. aastal alustanud Europol ei ole midagi vähemat kui täiemahuline Euroopa politseiteenistus, mis toetab erinevaid politseiteenistusi kõigis ELi liikmesriikides. Europol toetab politseiametnikke kogu Euroopas võitluses uimastikaubanduse, ebaseadusliku immigratsiooni, terrorismi, inimkaubanduse, võltsimise ja rahapesu ning paljude muude ilmingute vastu.

Ohud, luure ja keel

Toetus tähendab otsest abi juhul, kui ühe riigi politseiteenistus on kindlaks teinud organiseeritud kuritegeliku grupeeringu ja asjasse puutuvad kaks või enam ELi riiki. Europol aitab neil jagada teavet, koostada „strateegilisi aruandeid“ (näiteks ohuhinnanguid) ja muid luureandmeid. Abi võib hõlmata ka tehniliste ekspertide abi ja tehnilist toetust. Europoli ametnikud töötavad tihedas koostöös liikmesriikidega, et koostööpotentsiaali veelgi suurendada. Mõnikord polegi muud toetust vaja, kui aidata kahel politseiteenistusel keelebarjäärist üle saada ja omavahel suhelda.

Narkootikumide ja valerahaga tegeldakse iga päev

On küllalt näiteid sellest, kuidas ELi politseiteenistustel on Europoli abiga õnnestunud suuri kuritegelikke aktsioone tõkestada. 2005. ja 2006. aastal tegi Europol koostöös Hollandi ja Saksa politseiga politseioperatsiooni käigus lõpu massilisele kriminaalsele narkootikumide valmistamisele. 2006. aastal aitas Europol, koostöös USA luureteenistusega, Hispaania ja Kolumbia politseid operatsiooni läbiviimisel, mille tulemuseks oli võltsitud rahatähtede konfiskeerimine enam kui 5 miljoni euro ja 4,3 miljoni USA dollari väärtuses.

Europolile saadetavate abipalvete hulk kasvab iga aastaga, mis on selge märk sellest, et see noor organisatsioon tegeleb õige asjaga ja aitab seaduskuulekail eurooplastel oma igapäevaelu elada, ilma et kuritegevus seda takistaks.

© stock.xchng

Korda hoidmas kogu Euroopas

Lisateave:

Lingid:

■ Euroopa Politseiamet
<http://www.europol.europa.eu/>

- 39 -

Euroopa piirkondade toetamine

Mõned kriitikud väidavad, et Euroopa on kõigest üks suur föderaalne bürokratia. See on kaugel tõest. Viimase 50 aasta jooksul on Euroopa andnud oma piirkondadele, eriti vaesematele, määratu suurt rahalist ja poliitilist toetust.

Euroopa regionaalpoliitika eesmärgiks on parandada kõigi kodanike majanduslikke ja sotsiaalseid väljavaateid, seda osaliselt rikaste ja vaeste piirkondade vaheliste erinevuste vähendamise kaudu. Suurem võrdsus tähendab suuremat ühtekuuluvustunnet kogu Euroopa kui terviku jaoks; seda ideed pidasid silmas ka Euroopa asutajad, kes kutsusid üles tegutsema „ebasoodsamas olukorras piirkondade mahajäämuse“ vähendamiseks.

Otstarbekalt kulutatud raha

Tänapäeval kulutatakse üks kolmandik Euroopa eelarvest piirkondade majandustulemuste parandamiseks ja konkurentsivõime tõstmiseks. Seda tehakse „vahendite“ abil (sarnaselt investeerimisvahenditega), nagu näiteks Euroopa Regionaalarengu Fond, mille kaudu on vaesemad piirkonnad saanud miljardeid eurosid töövoimaluste parandamiseks ja kohaliku ettevõtluse toetamiseks. Teist fondi, Ühtekuuluvusfondi, kasutatakse transpordi- ja keskkonnaalaste algatuste rahastamiseks Euroopa kehvemas olukorras olevates piirkondades. Nimetatud vahendid on eriti tähtsad laienenud Euroopas, kus sageli just uusimad riigid vajavad sedalaadi abi.

Sõpruse sepitsemine

Euroopa Liit viib inimesi kokku – ühised projektid tugevdavad regioonide ja riikide piire ületavaid kultuuri-, majandus- ja sotsiaalsuhteid. Seda tõestavad sadad Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ühiselt rahastatud projektid, näiteks praegu kulutatakse miljoneid eurosid selliste transpordiühenduste ja infrastruktuuri parendamisele, mis tooks Ibeeria poolsaare varem isoleeritud paigad ülejäänud Euroopale lähemale. Veel võib näiteks tuua „Alpeuregio algatuse“, mis on kokku viinud Itaalia ja Austria Alpi piirkonnad nende majandustulemuste parandamiseks, ning projekt IRMA, mis on suunatud üleujutuste ärahoidmisele kuues riigis Põhja-Reini piirkonnas. Need on kõigest mõned näited Euroopa edusammudest piirkondades.

© Euroopa Komisjon

Uus maantee, mis ühendab Portot Valença do Minhoga Portugalis Galicia piiri ääres

Lisateave:

Lingid:

- Regionaalpoliitika – Info regio
http://ec.europa.eu/regional_policy/index_en.htm
- Edulood: Euroopa projektide lühiseloostused
http://ec.europa.eu/regional_policy/projects/stories/index_en.cfm?pay=AT&region=AT33&the=10

-40-

Ka Euroopa filmid võivad Oscareid ja Kuldseid Palmioksi

Ilma MEDIA rahadeta oleksid mõned tuntuimad Euroopa filmid ikka veel idee tasandil. MEDIA toetus filmitööstusele ja audiovisuaalkunstile on Euroopa kultuuriidentiteeti tugevdanud juba ligi 20 aastat.

Kas olete näinud Lars von Trieri filmi *Dogville*, Euroopa filmiauhinna laureaati *Le Fabuleux Destin d'Amélie Poulain* (Amélie, režissöör Jean-Pierre Jeunet), Michael Haneke Kuldse Palmioksa võitnud filmi *Caché* (Varjatud) või Oscari-võitjat *Das Leben der Anderen* (Teiste elud, režissöör Florian Henckel von Donnersmarck)? Need on vaid mõned näited paljude edukate Euroopa filmide seast, mida publik kogu Euroopas ja kaugemalgi on näinud tänu programmile MEDIA.

Viimase 18 aasta jooksul on MEDIA-l õnnestunud ergutada filmitööstuse arengu ja filmikoolituse loominguilisi aspekte, kaotamata hetkekski silmist audiovisuaalsektori ärilist külge, sealhulgas tootmist ja levitamist.

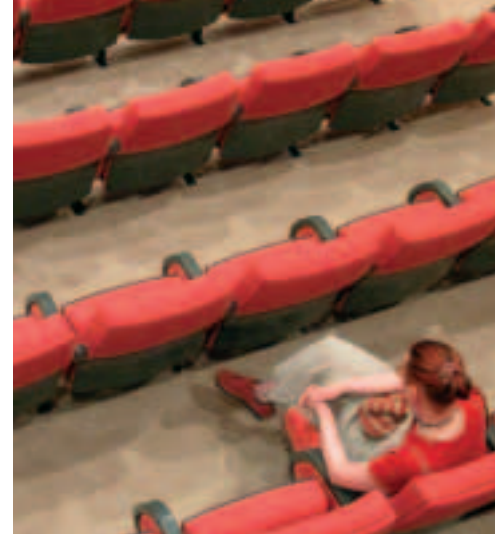
Rahastamise eest hoolitseva Euroopa Komisjoni arvates on filmitööstus „mõjur Euroopa kodakondsuse, kultuuri [ja] identiteedi väljendamiseks”, eriti noortele mõeldes. Kui mõned Euroopa riigid on oma viljaka filmitööstuse käiguhoidmiseks liiga väikesed, siis MEDIA annab kunstnikele võimaluse teha koostööd ja inspireerida üksteist üle Euroopa piiride, tuues kõigile kasu.

Tulemused räägivad iseenda eest

Ainuuksi 2005. aastal andis MEDIA 9,5 miljonit eurot filmide, ürituste ja festivalide edendamiseks. Stsenariumide edasiarendamiseks on ligi 300 projektile antud umbes 17,6 miljonit eurot. Üle 60 miljoni euro on kulutatud 1554 filmi- ja teleprojekti levitamisele, mida võib tänu sellele rahale näha ka teistes riikides. See soodustab kultuuridevahelist mõistmist ja tuleb kasuks Euroopa identiteedi kujundamisele, kas pole nii?

MEDIA on andnud raha ka koolitus- ja pilootprojektidele ning toetab võrgustikku Europa Cinemas, kuhu kuulub 670 sõltumatut kino, seega rohkem kui 1500 ekraani umbes 340 linnas ja 50 maailma riigis. Seda kõike arvesse võttes ei maksa unustada, et iga euro ELi eelarvest toob kaasa umbes 6 eurot filmitööstusesse tehtavatest erainvesteeringutest.

Ka eelseisvad aastad paistavad paljutootavad. Programmi MEDIA 2007 eelarve 755 miljonit eurot on ette nähtud aastani 2013. Selgeks prioriteediks on endiselt Euroopa filmide levitamine ja reklaamimine väljaspool päritoluriiki nii Euroopas kui kogu maailmas (ligi 65% üldeelarvest). Samuti jälgitakse eriti hoolikalt, et meie filmitööstus peaks uute digitehnoloogiatega sammu. Nii et kui järgmine kord mõnda filmi vaatate, otsige MEDIA nime, kas lõputiitrist või reklaamplakatil!

© stock.xchng

MEDIA-programmi raames sündinud filmi näitamise ajal näeb sellist pilti harva ...

Lisateave:

Lingid:

- Programm MEDIA
<http://ec.europa.eu/avpolicy/media>
- Infoühiskond
http://ec.europa.eu/dgs/information_society
- Euroopa Komisjon – Infoühiskond – MEDIA 2007
http://ec.europa.eu/information_society/doc/factsheets/061-media-en.pdf

-41-

Helge energiatulevik

ITERi termotuumasünteesi projekt on vähem kui aastavanune, ent inimesed alustasid selle ideede arendamist üle 50 aasta tagasi. Projekti teostamiseks võib kuluda veel 50 aastat. Pikk ootus võib end siiski ära tasuda, sest see töötab üht väärilisemat auhinda üldse – juurdepääsu Päikese piiramatule jõule termotuumasünteesi abil.

ITER tähendab ladina keeles teed ja seda rajab Prantsusmaa lõunaosas meeskond, mis koosneb parimatest Euroopa teadlastest. Termotuumasünteesi kasutamises võib peituda maailma energiatootmise tulevik. Euroopa oli termotuumaenergeetika uurimise alal teerajajaks juba enne ITERit, kui rääkida JETist – Euroopa Ühisoroidist (Joint European Torus), suurimast termotuumasünteesi katsereaktorist.

Termotuumaenergia hoiab Päikest käigus, aga see teeb elu Maal üldse võimalikuks. Termotuumasünteesi käigus surutakse kaks kerget vesinikuaatomit kokku, mille tulemusena moodustub üks heeliumi aatom ja vabaneb energia. Päikesel põleb igas sekundis ära 600 miljonit tonni vesinikku. ITERil tuleb töötada Päikesest väiksemas mahus. See tähendab, et vaja on veel suuremat kuumust!

Selleks kasutab ITER sõõrikukujulist masinat, mida nimetatakse tokamakiks. See kuumutab gaasilise vesiniku 100 miljoni kraadini ning pigistab seda spetsiaalsete magnetitega. Selleks kulub palju energiat, kuid vesiniku sünteesil tekib energiat kümme korda rohkem juurde. Võite kujutleda, kui oluline see on, arvestades maailma üha suurenevat energianälga.

Suur energia

ITER on maailma suurim energiauuringute projekt, mis on samas tõeliselt rahvusvaheline – ITERi teokssaamise nimel on Euroopale abiks Hiina, India, Jaapan, Venemaa, Lõuna-Korea ja Ameerika Ühendriigid. Oma 35-aastase elu jooksul läheb ITER maksma umbes 10 miljardit eurot, millest umbes pool tuleb Euroopa riikidelt. Kui seda saadab edu, saab sellest kogu maailma sama hästi kui piiramatute jätkusuutlike energiavarude lähtepunkt.

© Euroopa Komisjon

ITER: keeruline teadus, suured ideed

Lisateave:

Lingid:

- Teadus- ja arendustegevuse peadirektoraat: termotuumaenergeetika
http://ec.europa.eu/research/energy/fu/article_1122_en.htm
- Euroopa ühissetevõtmine ITERi ja termotuumaenergeetika arendamiseks – energia tootmine termotuumasünteesi teel
http://ec.europa.eu/research/energy/fu/fu_rd/article_3329_en.htm
- JET – Euroopa termotuumasünteesi arendamise kokkuleppe (EFDA) veebisait
<http://www.jet.efda.org/>
- ITER
<http://www.iter.org/>

Jäätmed minema!

ELi jäätme- ja ringlussevõtustrateegia võib mõnele eduloona kummaline tunduda, kuid kindlasti aitab see oluliselt kaasa ELi kodanike elukvaliteedi parandamisele nii nüüdisajal kui ka tulevikus.

Majanduskasv ja sellega kaasnev jõukus on Euroopa Liidu peamiste eesmärkide seas. Sageli on majanduskasvul aga ka ebameeldiv kõrvalnäht – selle tagajärjel tekib rohkem jäätmeid. Seoses tootmis- ja tarbimismahtude kasvuga tekib rohkem jäätmeid, mis tuleb kuhugi paigutada. Samas on Euroopa Liidu jäätmeteket ennetavatest meetmetest, näiteks ühekordsete pakendite maksustamisest, majanduskasvu ja jäätmetekke lahkuviimisel kasu juba praegu. Samamoodi kasvab ringlussevõtt: 2002. aastal koguti kokku ja võeti taaskasutusse umbes 58% klaasi- ja 57% metallijäätmetest.

Raiskavad tarbijad

ELis tekitatakse igal aastal kaks miljardit tonni jäätmeid – umbes 3,5 tonni tahkeid jäätmeid iga kodaniku kohta. Need jäätmed ladustatakse prügilatesse või põletatakse ära, millega kahjustatakse keskkonda. Prügilatest satub atmosfääri süsinikdioksiidi ja metaani ning mulda ja pinnavette kemikaale ja pestitsiide, mis reostab õhku, pinnast ja vett. See omakorda on kahjulik inimeste tervisele, aga ka taimedele ja loomadele.

Jõukuse ja jäätmete seose katkestamine

ELi kuuenda keskkonnavalase tegevusprogrammi tähtsaim prioriteet ja peamine eesmärk on lahutada jäätmete tekitamine majandustegevusest, et ELi majanduskasvuga ei kaasneks enam prahi hulga suurenemine. Selleks on kolm moodust: jäätmetekke vältimine, ringlussevõtu suurendamine ja taaskasutamise tõhustamine.

Mõistagi teeb Euroopa tihedat koostööd kõigi ELi riikide riiklike ja piirkondlike ametiasutustega, kes peavad need strateegiad kohapeal ellu viima. Silmates taas kodukandi pudelikogumiskonteinereid ja mitmevärvilisi prügikaste, tuletage meelde, kui palju on juba saavutatud.

© stock.xchng

Need võivad elukvaliteeti märgatavalt parandada

Lisateave:

Lingid:

■ Euroopa Komisjon – Keskkond – Jäätmepoliitika
ülevaade

<http://ec.europa.eu/environment/waste/index.htm>

Sidemetete hoidmine Euroopas

Kas te tahate reisida? Siis tuleb appi üleeuroopaline võrk ehk lühidalt TEN. Üleeuroopalised võrgud võimaldavad kaupade ja inimeste, aga ka elektrienergia, gaasi ja sideteenuste liikumist läbi terve Euroopa. Need aitavad eurooplastel lävida ja kaupu kohale toimetada. Selles ju Euroopa mõte seisnebki.

Kaubavedu

Üleeuroopalised transpordivõrgud (TEN-T) on raudteid, maanteid, õhu- ja veeteid paremaks muutnud. Peale selle seovad nad kõiki erinevaid transpordiliike, kasutades nende eeliseid maksimaalselt ära. Kõik see nõuab küllaltki palju mõistust ning võib hoopemata öelda, et üleeuroopalised võrgud on üsna nutikad. Euroopa on intelligentse transpordijuhtimise esirinnas. Olemas on isegi oma satelliitnavigatsioonisüsteem Galileo.

Üleeuroopalised võrgud aitavad ka Euroopa meresõitjaid. On olemas laevade positsioonimissüsteemid, ohtlikke kaupu vedavate laevade raporteerimissüsteemid ja mereohutust tagavad sidesüsteemid. Õhuruumi planeerides ja õhuliiklust reguleerides hoolitsetakse ka lennureiside ohutuse ja tõhususe eest.

Euroopa transpordisüsteemis on küll endiselt mõned lüngad, kuid üleeuroopalised võrgud aitavad riikide valitsustel neid täita. Pärast ELi laienemist on see veelgi tähtsam. Kiirraudteeühendusse on tehtud suuri investeeringuid. Vajaduse korral on antud abi olemasolevaid teid ühendavate teede ehitamiseks. Lühidalt öeldes toimub kõigi osade kokkuliitmine kvaliteetseks Euroopa transpordivõrguks. Protsessi käigus hoolitsetakse ka keskkonna eest.

Energiaga varustamine

Üleeuroopalised energiavõrgud (TEN-E) hõlmavad elektrienergia ja maagaasi sektoreid. Need aitavad luua Euroopas ühtse energiaturu ja kindlustada eurooplastele alatiseks vajalikud energiavarud.

Sidepidamine

Üleeuroopalised telekommunikatsioonivõrgud (eTEN) seovad Euroopa telekommunikatsioonil põhinevaid teenuseid. Neil on keskne osa algatuses „eEurope – infoühiskond kõigile“.

© stock.xchng

TENS – ühendusteede võrgustik

Lisateave:

Lingid:

- Europa sõnastik – üleeuroopalised võrgud
http://europa.eu/scadplus/glossary/ten_en.htm

Tarbijatele rohkem valikuvõimalusi

Hispaania ülikoolikraadiga Slovakkia insener töötab Saksa autoettevõtte Ühendkuningriigis asuvas tehases, mida rahastab Itaalia pank ja mis tegutseb Prantsusmaal toodetud elektrienergia jõul – tere tulemast ühtsele turule!

Ühtne turg tähendab kaupade, teenuste, kapitali ja inimeste vaba liikumist ning sellisena on see Euroopa Liidu suurimaid saavutusi. Ühtne turg annab tarbijatele rohkem valikuvõimalusi seoses sellega, mida ja kust osta ning kui suure summa eest. Rohkem valikuvõimalusi tudengitele ja töötajatele seoses sellega, kus õppida ja töötada. Rohkem valikuvõimalusi investoritele ja ettevõtetele seoses sellega, kuhu investeerida, kust osta ja kus müüa.

Suuremad valikuvõimalused?

Miks on suuremad valikuvõimalused olulised? Vastus: sest need muudavad elu, töö ja lõbu tulemuslikumaks ja ökonoomsemaks, soodustades majanduskasvu ja tööhõivet ning meie kõigi heaolu. Tulemuslikumaks seepärast, et näiteks üliõpilane saab valida täpselt soovitud kursuse mõnes teises riigis, kui seda kodumaal ei pakuta, pank aga investeerida välismaistesse projektidesse, mis vastavad paremini tema klientide vajadustele.

Ökonoomsemaks jälle seetõttu, et näiteks koduelektroonikat või energiat või ehitusteenuseid saab osta riigis, mis suudab neid pakkuda madalaima hinnaga, tarbida aga riigis, kus neid vajatakse – just nagu oleksid need ostetud kohapealt. Ning need kõik vastavad samadele tervishoiu- ja ohutusstandarditele. Niisugune suurem ökonoomsus tuleneb sellest, et suuremal ühtsel turul on vähem konkurentsi takistavaid tõkkeid.

Sellega asi ei veel piirdu

Eli ühtse turu suurus muudab ELiga ärisuhete arendamise väga atraktiivseks kolmandatele riikidele kogu maailmas, sest ühtne turg toetab kauplemist ülejäänud maailmaga. Sugugi vähem tähtis pole see, et ühtsel turul ostude sooritamise ja äri ajamise hõlpsus aitab meil kõigil oma silmaringi avardada. Näiteks me räägime Soome mobiiltelefoniga, kanname Itaalia ülikonda, sõidame Tšehhi autoga, sööme Ateena restoranides ja investeerime liri aktsiabörsile.

© stock.xchng

Rohkem valikuvõimalusi kõikjal, mitte ainult kaubahallis

Lisateave:

Lingid:

- ELi ühtne turg – vähem tõkkeid, rohkem võimalusi
http://ec.europa.eu/internal_market/index_en.htm

-45-

Stabiilsuse ja majanduskasvu liit

Mida on majandus- ja rahaliit ehk EMU eurooplaste jaoks teinud? Alustuseks kas või odavamad hüpoteegid, suuremad pensionid ja soodsamad laenud!

Paljudele tundub, et EMU on lihtsalt hulk majandusinimestele mõeldud reegleid ja eeskirju ning selles on terake tõtt. Kuid palju tähtsam on EMU mõju Euroopa majandusele, ettevõtetele ja kodanikele. EMU põhiootus on aidata tagada Euroopale ja eurooplastele stabiilsus ja jätkusuutlik majanduskasv, majanduslik stabiilsus annab töökohtade loomiseks ja jõukuse kasvatamiseks parima raamistiku.

Kuidas ta seda saavutab? Kasutades kolme moodust. Esiteks on euroalal sõltumatu keskpank, mis juhib hinnainflatsiooni. Teiseks soodustab euro kui ühisraha ühtsel turul integratsiooni ja kulude kokkuhoidu. Näiteks hindade läbipaistvaks muutmiseks, mis soodustab piiriülest kaubandust ja oste ning suurendab konkurentsi ja langetab hindu. Kolmandaks stabiilsuse ja kasvu paktiga, mis tagab liikmesriikide kulutuste püsimise sissetulekute piirides, sest vastupidine olukord mõjutaks pikemas perspektiivis kõiki euroala riike.

Mitmed eelised

EMU põhijoon on tema selge pühendumine jätkusuutlikele riiklikele eelarvetele ja võitlusele hinnainflatsiooni vastu. Pärast EMU käimalükkamist on intressimäärad ja inflatsioon langenud ajalooliselt madalale tasemele. See omakorda toob kasu kõigil ühiskonna tasanditel.

Tagasimaksmisele kuuluv riigivõla intress on väiksem, tänu millele vabaneb rohkem maksumaksjate raha, mida saab investeerida haiglatesse, infrastruktuuri ja/või kasutada maksude langetamiseks. Madala ja stabiilse inflatsiooni tingimustes saavad ettevõtted teha plaane pikemaks ajaks ning investeerida rohkem ja väiksemate riskidega, soodustades kaubandust, majanduskasvu ja töökohtade arvukust. Ka laenamine on odavam ja vähem riskantne. Seega on näiteks oma kodu soetamiseks laenu võtmine taskukohane suuremale kodanike hulgal.

Majanduslik ebastabiilsus ja kõrge inflatsioon põhjustasid varem palju vaesust. Majandus- ja rahaliidus on Euroopal ja eurooplastel aga lootust stabiilsema ja jõukama aja saabumisele.

© Euroopa Komisjon

Stabiilsed väljavaated euroga

Lisateave:

Lingid:

- EMU: dokumenteeritud ajalugu
http://ec.europa.eu/economy_finance/emu_history/index_en.htm

-46-

Eurodega on lihtsam reisida

Nüüdseks on ilmselt kõik kuulnud euroala ühisrahast eurost. Võib-olla ei olda aga hästi kursis selle eelistega, milleks on näiteks hõlpsam reisimine ja madalamad hinnad.

Enne euro käibeletulekut oli praegustes euroala riikides kasutusel 12 erinevat riiklikku vääringut. See eksootiline nüanss muutis ühest riigist teise reisimise veidi huvitavamaks, kuid ühtlasi kulukamaks.

Iga kord, kui reisil viibija valuutat vahetas, kaasnesid sellega teatavad kulutused. Inimesel, kes reisib 1000 Saksa margaga läbi 15 liikmesriigi ja vahetas igas riigis raha, oli koju jõudes alles alla 500 marga, ilma et ta oleks seda kulutanud!

Euroalal on need päevad möödas. Puhkuse-, õppe- või tööreisidel käivad kodanikud ei pea enam rahavahetamise eest „tehingutasu“ maksma. Selle asemel saavad nad kõikjal maksta eurodega.

Piiriülene äri

Ka ELiga kauplevatel ettevõtetel tuli enne euro areeniletulekut kanda kõrgeid tehingukulusid. Nimetatud kulude kadumisel vabaneb see raha tulemuslikemate investeeringute tegemiseks, mis soodustavad kogu euroalal majanduskasvu ja uute töökohtade loomist.

Lisaks sellele võimaldavad eurod palju lihtsamaid piiriüleseid hinnavõrdlusi. Nii saab näiteks Belgia elanik hõlpsasti võrrelda kaamera, auto vms hindu mitmes riigis ja sooritada ostu soodsaima hinnaga. Piiriülene ostude sooritamise tekitab ettevõtete vahel rohkem konkurentsi ja lööb tarbijahinnad kokkuvõttes alla, mis on ostjate jaoks arvestatav eelis.

Samuti stimuleerib see ettevõtete suuremat rentaablust ja tõstab nende konkurentsivõimet üleilmsel areenil. Seega võivad kokkuvõttes kõik.

© Euroopa Komisjon

Selline asi on peagi minevik

Lisateave:

Lingid:

■ Euro: meie raha

http://ec.europa.eu/economy_finance/euro/our_currency_en.htm

-47-

Kvaliteettelevisioon ELis

Töötajate, ideede ja toodete vaba liikumine on Euroopas üldtuntud, ent kuidas on teleprogrammide vaba liikumisega? EL on loonud piirideta televisiooni – eeskirjad, mis säilitavad teletööstuse konkurentsivõime, kaitstes samas tarbijaid kahjulike kujutiste ja reklaami ülekülluse eest. Eeskirjad on uuendamisel, hõlmamaks kogu telelaadset materjali, mida vaadata tavalise telesaadena, tellides, Internetis või mobiiltelefonis.

Piirideta televisioon on Euroopa televisioonipoliitika nurgakivi. Selle eesmärk on kindlustada konkurentsivõime ja kultuurilise mitmekesisuse püsimine ning samal ajal kaitsta noori liiga vägivaldse või pornograafilise materjali eest ja kaitsta meid kõiki reklaami ülekülluse eest. Televisioon on Euroopas edukas tööstusharu, mis loob töökohti, soodustab uuendusi ja majanduskasvu ning see leiab kõnealustes ELi eeskirjades tunnustamist. Siseturu põhimõtte kohaldamine teleteenuste tagab nende kõigi vastavuse miinimumstandarditele ning võimaluse vabaks vastuvõtmiseks ja levitamiseks kogu ühenduses. See loob tüüpilise kõigile osapooltele kasuliku olukorra: ringhäälinguettevõtjatel on võimalik saavutada suurem auditoorium, vaatajad aga saavad suurema kanalite valiku ja kaitse mõningates põhivaldkondades.

Meie hoolitseme sisu eest

Eeskirjade eesmärgiks on tagada, et televisioonis järgitaks Euroopa avalikke huve ning et teil Euroopa kodanikuna oleks õigus televiisorist nähtule reageerida. Keelatud on programmid, mis võivad alaealiste arengut „tõsiselt kahjustada“.

Eeskirjadega on ette nähtud, et telekanalid reserveeriksid enam kui pool saateajast Euroopa teleprogrammidele, ning liikmesriikidel on võimalik koostada riigisisene nimekiri tähtsamatest sündmustest, mida tuleb tasuta televisioonis kajastada (näiteks jalgpalli maailmameistrivõistluste finaalmäng).

Reklaamid silma peal hoidmine

Piirideta televisiooni terase pilgu all ei ole mitte ainult telesaadete sisu, vaid eeskirjad on kehtestatud ka telereklaami sisu ja sageduse kohta. Tänu sellele ei lubata ühelgi telekanalil ühe tunni jooksul näidata üle 12 minuti reklaami ning see eristab Euroopa televisiooni näiteks paljudest USA kanalitest.

© stock.xchng

Teie vaatate televiisorit, meie aga hoiame silma peal programmikoostajatel

Lisateave:

Lingid:

- Euroopa Komisjon – audiovisuaal- ja meediapoliitika – TVWF
http://ec.europa.eu/comm/avpolicy/reg/tvwf/index_en.htm

-48-

Taastuvate energiaallikate kasutuselevõtmine

Päike, tuul ja lained on loodusjõud, millest ammutavad taastuvat energiat järeltulevad eurooplaste põlvkonnad.

Nüüd, kus kliimamuutus ähvardab meie planeedi ümber kujundada, panevad rahvad ja valitsused keskkonnasäästliku energia uute allikate leidmisel üha suuremaid lootusi igikestvatele elementidele. Nendes võib peituda rohkem energiat, kui maailmal ealeski tarvis läheb.

Samas ei tähenda päikese, tuule ja vee kui energiaallikate propageerimine üksnes nende peaaegu piiramatut jõu ärakasutamist. Samuti on kõne all see, mil moel võiks vastutustundlik tegutsemine Euroopa ettevõtetele tulu tuua. Taastuvenergia tehnoloogiad moodustavad dünaamilise kõrgtehnoloogiasektori, mis soodustab majanduskasvu ja pakub töökohti.

Tänu Euroopa Liidule seisab Euroopa praegu tervise, rikkuse ja majandusliku heaolu jätkusuutlikkust töötava taastuvenergiale ülemineku suuna esirinnas.

Euroopa lisab uue mõõtme

Alternatiivsete ja taastuvate energiaallikate väljatöötamist on Euroopas kiirendatud koostöö, seadusandluse, investeeringute ja teabe levitamise abil. Euroopa Komisjoni valges raamatus ühenduse strateegia kohta seatakse eesmärgiks kahekordistada 2010. aastaks Euroopas kasutatava taastuvenergia osakaalu ning Euroopa Parlament on esitanud üleskutse püstitada veelgi kõrgelennulisemad eesmärgid, mis tuleks saavutada aastaks 2020.

Biomass teeb juba edusamme

Töelise potentsiaaliga taastuva energiaallika suurepäraseks näiteks on biomass. Selle all mõeldakse orgaanilise mittefossiilse materjali, sealhulgas kõigi bioloogiliste organismide kogumit. Teatud mõttes on biomass päikeseenergia üks vorm, sest taimed on ju selle fotosünteesi teel salvestanud. Praegu alakasutatud biomassi, näiteks aganaid ja loomseid jäätmeid, saab elektri- ja soojusenergia tootmiseks põletada. Samuti saab seda muuta biokütusteks.

Tänu ELi toetusele on biomass ja biokütused juba kasutusel busside ja rongide jõuallikates Rootsis ja Saksamaal, näidates taas reaalsel kasu, mida liit toob.

© Euroopa Komisjon

Uued keskkonnasäästliku energia allikad on saanud reaalsuseks

Lisateave:

Lingid:

- Euroopa Komisjon – ülevaade poliitikast, uued ja taastuvad energiaallikad
http://ec.europa.eu/energy/res/index_en.htm
- Euroopa Komisjon – energiauuringud
http://ec.europa.eu/research/energy/index_en.htm

-49-

Jõud alatiseks

Euroopa Liidu kiirreageerimisjõud koosnevad hetkel ligikaudu 60 000 sõdurist. Ametlikult loodi üksus 2007. aastal, kuigi Euroopa kombineeritud relvajõude on juba paigutatud mitmesse maailma konfliktipiirkonda. Euroopa loodava ühise välis- ja julgeolekupoliitika (CFSP) keskmes olevad kiirreageerimisjõud jätkavad seda tööd humanitaar-, pääste- ja rahutagamissioonide kaudu.

CFSP osaks oleva Euroopa julgeoleku- ja kaitsepoliitika alla kuuluvate kiirreageerimisjõudude ülesanded hõlmavad terve rea võimalikke missioone, alates humanitaar- ja päästeülesannetest kuni konfliktiohvrite abistamise, rahuvalvekoostuste, kriisiohjamise ja rahusobitamiseni. Kiirreageerimisjõud jätkavad ELi relvajõudude tegevust, keda on juba rakendatud kolmel tähtsal missioonil: 2003. ja 2004. aastal Bosnia-Hertsegoviinas, kus ÜRO ja NATO juhitud jõududelt võeti üle rahutagamis- ja väljõppeaktsioonid; ning 2003. aastal Makedoonias, kus asuti väiksema NATO üksuse asemele.

Kiirreageerimisjõud moodustati seitse aastat kestnud läbirääkimiste tulemusena ja see on Euroopa ees seisva suurejoonelise eesmärgi – rääkida maailma asjades kaasa ühel häälel – käegakatsutav väljendus. See ei ole traditsiooniline alaline armee, mis istub kasarmutes ühes Euroopa riigis, ka ei asenda see Euroopa riikide olemasolevaid kaitsejõudusid. Pigem on see Euroopa Liidu koordineeritud üksustest koosnev lahingurühm, keda võib vajaduse korral kutsuda koos tegutsema.

Rahuvalve

Kiirreageerimisjõud loodi osana rahumeelsest missioonist. Kõikide Euroopa riikide jõudude ühendamise idee eesmärgiks oli eelkõige tagada, et siin mitte kunagi ei puhkeks uut suurt sõda, ning selle ühenduse roll on olla osaks tähtsast kontrolli- ja tasakaalustussüsteemist, mis kindlustab, et ei Euroopas ega väljaspool Euroopat ei välju olukord enam mitte kunagi kontrolli alt. Muidugi on üks suurimaid tänapäeval meie ees seisvaid ohte – üleilmne terrorism – etteaimamatum kui ükski teine oht.

© Euroopa Komisjon

ELi kiirreageerimisjõud rahumissioonil

Lisateave:

Lingid:

- Euroopa julgeoleku- ja kaitsepoliitika
<http://www.consilium.europa.eu/showPage.asp?id=261&lang=et>
- Välis- ja julgeolekupoliitika
http://europa.eu/pol/cfsp/overview_et.htm

ÜHESKOOS

AASTAST 1957

Rooma lepingu 50. aastapäeva
tähistamine:

50.europa.eu

Lisateave Euroopa Liidu kohta

Internet

Teave on kõigis Euroopa Liidu ametlikes keeltes kättesaadav Euroopa veebisaidil: europa.eu

Külastage meid

Üle kogu Euroopa on sadu kohalikke ELi teabekeskusi. Lähima keskuse aadressi leiata veebilehelt: europedirect.europa.eu

Helistage või kirjutage meile

Europe Direct on teenus, mis aitab leida vastuseid Euroopa Liiduga seonduvatele küsimustele. Kontaktteeruda on võimalik tasuta telefoniliinil **00 800 6 7 8 9 10 11** (telefoniautomaadist väljaspool ELi helistades: (+32-2) 299 96 96) või saata elektronkiri aadressilt europedirect.europa.eu

Eestikeelset teavet ja väljaandeid Euroopa Liidu kohta leiata:

Euroopa Komisjoni esindus Eestis

Euroopa Liidu maja
Rävala 4
10143 Tallinn
Tel: (+372) 626 4400
Faks: (+372) 626 4401
E-post: COM-REP-TLL@ec.europa.eu
www.europaliit.ee

Euroopa Parlamendi infobüroo Eestis

Euroopa Liidu maja
Rävala 4
10143 Tallinn
Tel: (+372) 630 6969
Faks: (+372) 630 6968
E-post: eptallinn@europarl.europa.eu
www.europarl.ee/

Rahvusraamatukogu Euroopa Liidu infokeskus

Tõnismägi 2
15189 Tallinn
Tel: (+372) 630 7330
Faks: (+372) 645 1997
E-post: elik@nlib.ee

Eurotelefon

Tel: 0 800 3330
E-post: info@eurotelefon.ee

Tartu Ülikooli Raamatukogu eurodokumentatsiooni keskus

W. Struve 1
50091 Tartu
Tel: (+372) 737 5780
E-post: paring@utlib.ee
www.euroinfo.ee/

Audentese Ülikooli eurodokumentatsiooni keskus

Tondi 84
11316 Tallinn
Tel: (+372) 699 6596
Faks: (+372) 699 6600
E-post: ylikool@audentes.ee

Eesti Kaubandus-Tööstuskoja euroinfokeskus

Toom-Kooli 17
10130 Tallinn
Tel: (+372) 644 8079
Faks: (+372) 646 0245
E-post: einfo@koda.ee
www.koda.ee/euroinfokeskus/

Europe Direct Eesti infopunktide kontaktandmed:

Tallinna infopunkt

Eesti Rahvusraamatukogu
Tõnismägi 2
15189 Tallinn
Tel: (+372) 630 7466
Faks: (+372) 645 1997
E-post: edir@nlib.ee
elik.nlib.ee/europedirect

Lõuna-Eesti infopunkt

Tartu Ülikooli Raamatukogu
W. Struve 1
50091 Tartu
Tel: (+372) 737 5725
Faks: (+372) 737 5725
E-post: edir@euroinfo.ee
www.euroinfo.ee/ed

Kesk-Eesti infopunkt Paides

Järva maavalitsus
Rüütli 25
72713 Paide
Tel: (+372) 385 9662
Faks: (+372) 385 0519
E-post: edir@jarvamv.ee
www.jarvamv.ee

Pärnumaa infopunkt

Pärnu maavalitsus
Akadeemia 2
80088 Pärnu
Tel: (+372) 447 9739
Faks: (+372) 447 9735
E-post: edir@parnumaa.ee
www.mv.parnu.ee/

Euroopa Komisjoni ning Euroopa Parlamendi esindused ja bürood on olemas kõikides Euroopa Liidu liikmesriikides. Euroopa Komisjoni delegatsioonid asuvad ka mujal maailmas.

Euroopa Liit

Euroopa Liidu liikmesriigid (2007)

Kandidaatriigid

Kui olete eurooplane, siis kuulute 27 riigist ja 490 miljonist kodanikust koosnevasse peresse. Kas te olete kunagi mõelnud, mida Euroopa Liit on teie heaks teinud? Nüüd on teil võimalus see välja uurida.

Rooma lepingu allkirjutamise – ELi sünni – 50. aastapäeva tähistamiseks avaldab Euroopa Komisjon käesoleva uue brošüüri, „50 edasiteed. Euroopa suurimad edusammud“, et toonitada Euroopa Liidu tähtsust tavakodaniku seisukohast. Sellest meeldejäävast ja köitvast kogumikust leiab 50 näidet selle kohta, millist kasu on Euroopa Liit toonud ja toob ka edaspidi inimestele nii Euroopas kui ka väljaspool. Siit leiате terve rea lugusid, alustades .eu domeeninimest ja eurost ning lõpetades sellega, kuidas saate nüüd lemmikloomaga lihtsamini reisida.

Kogumik „50 edasiteed“ on olemas ka veebis: http://europa.eu/success50/index_et.htm.

Väljaannete talitus

Publications.europa.eu

ISBN 978-92-79-04884-5

9 789279 048845